

**STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA SIERADZ
na lata 2006-2013**

STYCZEŃ 2006

SPIS TREŚCI

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	3
1.1. TŁO I PRZYCZYNY	4
1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE	6
1.3. STRUKTURA DOKUMENTU	10
1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	12
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	20
2.1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	21
2.2. DEMOGRAFIA	23
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	26
2.4. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	35
2.5. KWESTIA DZIECKA	39
2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ I PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH	44
2.7. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI	55
2.8. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STAROŚCI	58
2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA	60
2.11. ANALIZA SWOT	64
2.12. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	71
2.13. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	85
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	86
3.1. MISJA	87
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	88
3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII	101
4. UWAGI KOŃCOWE	127

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. Jest tutaj także pokazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi, funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.

1.1.TŁO I PRZYCZYNY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz.1001),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz.1231 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228 poz. 2255 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005 r. Nr 180 poz. 1493).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony

zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002-2006”. Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz właściwych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 oraz załączenia do Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
- Sektorowy Program Operacyjny Rozwoju Zasobów Ludzkich.

1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE

„Wartość” to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądanego, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich eliminuje (odrzuca jako złe, czyli traktuje je jako „antywartości”), inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich, nieformalnych grup.
2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje

możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najuboższych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Przyjmuje się, że źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane

we wszystkich skalach współzycia: od rodziny poprzez środowiska lokalne i zawodowe po skalę ogólnopaństwową czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności. Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.3. STRUKTURA DOKUMENTU

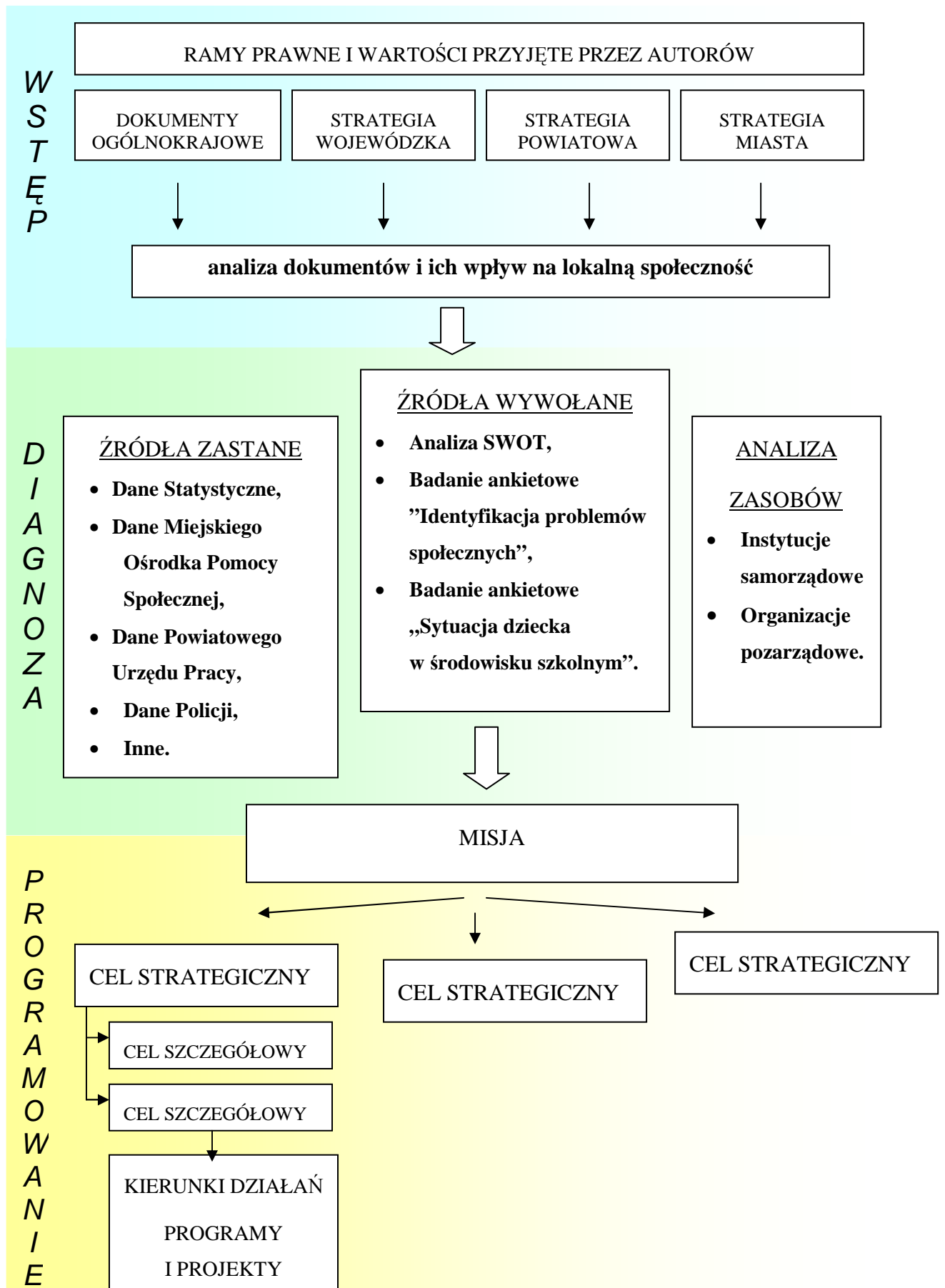
Strategie rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie miasta, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy po wdrożenie i realizację.

Przedłożony materiał został opracowany w Urzędzie Miasta Sieradz i Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu. Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi, wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowym Planem Rozwoju oraz Strategią Polityki Społecznej, wyznaczającymi działania i możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalno-prawną.

1.4.1. NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2007-2013

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 jest kompleksowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Przygotowanie i realizacja NPR ma spowodować skuteczne włączenie Polski w kształtowanie Unii Europejskiej, której jednym z konstytucyjnych fundamentów jest zasada spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Obecność Polski w Unii Europejskiej stwarza naszemu krajowi ogromną szansę na zmniejszenie dystansu do najwyżej rozwiniętych społeczeństw.

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 spaja wszystkie przedsięwzięcia o charakterze rozwojowym. Jest on koncepcją modernizacji polskiej gospodarki oraz propozycją takich zmian instytucjonalnych, które umożliwią tę modernizację. Ostateczny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 został przyjęty przez Radę Ministrów 6 września 2005 r. Misją NPR jest podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią wysoki wzrost gospodarczy, spowodują umocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz przyczynią się do wzrostu zatrudnienia przy zapewnieniu wyższego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 formułuje trzy cele strategiczne:

1. Utrzymanie kraju na ścieżce wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.

Polska gospodarka charakteryzuje się znaczącym potencjałem rozwojowym, ale też szeregiem strukturalnych zapóźnień i deficytów. Zagroženiem jest na przykład wysoki i szybko rosnący poziom zadłużenia państwa. Rozwiązywanie zasadniczych

problemów gospodarczych i społecznych będzie możliwe jedynie pod warunkiem utrzymania wysokiego poziomu wzrostu gospodarczego.

2. Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.

W 2004 r. polska gospodarka wyszła z okresu stagnacji i spowolnionego tempa wzrostu gospodarczego. Można przewidywać, że tempo wzrostu gospodarczego zbliży się do poziomu 6%. Właśnie teraz niezbędne staje się podejmowanie procedur i uruchamianie przedsięwzięć, które umocnią mikroekonomiczne fundamenty gospodarki oraz utrwalą tendencję wzrostową.

3. Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Transformacja ustrojowa w latach 1989-2004 wiązała się z występowaniem negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Wysokie bezrobocie, pogłębiające i poszerzające się ubóstwo, wykluczenie społeczne, dezintegracja społeczna, marginalizacja wielu wspólnot lokalnych i peryferyzacja niektórych regionów stanowią zagrożenie i przeszkodę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz stają się źródłem konfliktów społecznych. Jednocześnie zjawiska te ograniczają potencjał rozwojowy gospodarki i możliwości awansu cywilizacyjnego. Stąd rozwój społeczno-gospodarczy musi respektować m.in. zasadę zrównoważonego rozwoju. Miarami realizacji tego celu będą: zróżnicowanie poziomu dochodów i rozwoju regionalnego oraz dostępność komunikacyjna do regionów peryferyjnych.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 jest kontynuacją obowiązującego obecnie planu na lata 2004-2006.

1.4.2. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 r.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 r. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej, ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego, silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia wśród młodzieży;

- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.4.3. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągnięcia integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej, a zwiększa skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego. W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz

wspierające grupy zagrożone;

- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważnym jest, by polska polityka integracji społecznej realizowana była **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.4.4. STRATEGIA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Ze względu na swój strategiczny charakter, dokument opracowywany na poziomie lokalnym powinien uwzględniać przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi współpracuje. Jednym z nich jest samorząd województwa łódzkiego.

Sejmik województwa łódzkiego przyjął uchwałą Nr XXIII/286/2000 z dnia 26 września 2000 r. Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego. Stała się ona podstawą opracowania Strategii Rozwoju Polityki Społecznej na lata 2001–2005. W długofalowym dokumencie sprecyzowane zostały priorytety działań w sferze polityki społecznej, podporządkowane misji, jaką jest **poprawa jakości życia mieszkańców**. Realizowanie misji, tj. dążenia do poprawy jakości życia mieszkańców, nie jest możliwe bez jednoczesnych działań i koncentracji na celach w obrębie trzech obszarów:

- wspieranie działań sprzyjających aktywności życiowej osób i rodzin,
- zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- zwiększenie skuteczności działań instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych.

Cele strategiczne wyznaczają cele szczegółowe oraz operacyjne, których realizacja ma przynieść m.in. takie efekty, jak:

- utworzenie spójnego systemu realizacji zadań pomocy społecznej w województwie,
- zwiększenie stopnia adaptacji społecznej osób i rodzin,
- zwiększenie skuteczności edukacji społecznej w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zmniejszenie ilości spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zapobieganie spożywaniu narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- zwiększenie możliwości uczestniczenia osób niepełnosprawnych w życiu publicznym,
- poprawa skuteczności instytucjonalnych oddziaływań w środowisku osób zagrożonych bezrobociem i bezrobotnych,
- zwiększenie różnorodności form pomocy osobom bezrobotnym i ich rodzinom,
- wypracowanie metod analitycznych i diagnostycznych,
- poprawa jakości pracy służb społecznych w województwie,
- zwiększenie skuteczności instytucjonalnego oddziaływania na środowiska dotknięte ubóstwem,

- wprowadzenie nowych rozwiązań w sferze polityki społecznej.

1.4.5. STRATEGIA ROZWOJU SIERADZA DO 2010 r.

W grudniu 1999 r. została opracowana Strategia Rozwoju Sieradza do 2010 r. Zdefiniowano w niej następujący generalny cel kierunkowy (misję rozwoju), pojmowany jako deklarację intencji władz samorządowych Sieradza co do kierunków przyszłego rozwoju miasta:

Sieradz wielofunkcyjnym, zintegrowanym z zachodnią częścią województwa łódzkiego (teren byłego województwa sieradzkiego) ośrodkiem regionalnym o ekologicznie zrównoważonym rozwoju gospodarczym i stale wzrastającej jakości życia mieszkańców, chroniącym wartości historyczne i przyrodnicze, tworzącym sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, wspierającym rozwój szkolnictwa wyższego, kultury i sztuki oraz sportu i rekreacji, otwartym na współpracę międzynarodową i wymianę handlową.

Tak zdefiniowany generalny cel kierunkowy wskazuje, że władze samorządowe Sieradza kierują swe wysiłki i działania realizacyjne głównie w dwóch kierunkach, a mianowicie koncentrują się na:

- podnoszeniu poziomu życia mieszkańców i wzroście atrakcyjności lokalizacyjnej (dla ludności, kapitału i inwestorów zewnętrznych) oraz turystycznej miasta,
- podnoszeniu rangi miasta w regionie, kraju i za granicą.

W w/wym. dokumencie wytyczono następujące cele strategiczne:

- 1) Poprawa środowiska życia mieszkańców i atrakcyjności miasta poprzez harmonizację procesów rozwojowych na platformie ekorozwoju i ładu przestrzennego.
- 2) Poprawa zaspokajania potrzeb społecznych.
- 3) Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej.
- 4) Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości, nowoczesności i innowacyjności gospodarki lokalnej oraz usług wyższego rzędu.

Odnośnie celu strategicznego 2. – Poprawa zaspokajania potrzeb społecznych – sformułowano następujące cele operacyjne:

- Rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- Rozwój i poprawa funkcjonowania służby zdrowia,

- Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego,
- Ochrona walorów i zasobów oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- Zapewnienie opieki socjalnej dla osób potrzebujących,
- Rozwój i poprawa funkcjonowania oświaty i szkolnictwa wyższego,
- Wspieranie rozwoju kultury i sztuki,
- Tworzenie warunków dla rozwoju rekreacji i wypoczynku mieszkańców.

Jeśli chodzi o cel strategiczny „Zapewnienie opieki socjalnej dla osób potrzebujących”, określono 3 zadania realizacyjne:

- Opracowanie i wdrożenie programów pomocy socjalnej dla różnych kategorii potrzebujących,
- Wspieranie działalności organizacji społecznych, kościelnych itp., zajmujących się opieką socjalną,
- Rozbudowa bazy lokalowej, w tym zwłaszcza domów pomocy społecznej, noclegowni oraz poradni odwykowych i klubów abstynentów, grup terapeutycznych, grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych miasta. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Sieradz to miasto leżące u brzegu rzeki Warty, spełniające rolę ważnego ośrodka administracyjno-gospodarczego w zachodniej części województwa łódzkiego. Przez miasto przebiegają: droga krajowa nr 14 relacji Łódź – Wrocław, droga krajowa nr 12 w kierunku Kalisza i Poznania, droga krajowa nr 83 w biegnąca na Turek oraz linia kolejowa wschód-zachód (Warszawa – Łódź – Sieradz – Ostrów Wlkp. – Poznań – Wrocław) o znaczeniu krajowym. W odległości 60 km od miasta znajduje się Port Lotniczy Łódź – Lublinek.

Do Warszawy, Poznania, Wrocławia czy aglomeracji śląskiej – dużych miast i rynków zbytu – jest z Sieradza nie dalej niż 200 km. Od Łodzi dzieli miasto zaledwie 60 km, a do granicy zachodniej i wschodniej jest odpowiednio: do Zgorzelca – 360 km, zaś do Terespoła – 378 km.

To korzystne położenie w przyszłości ulegnie dalszej poprawie, głównie za sprawą budowy drogi ekspresowej S-8, która przebiegając w bezpośrednim sąsiedztwie miasta, połączy autostrady A-4 i A-1. Dzięki tej inwestycji Sieradz uzyska bardzo dobre i szybkie połączenie z Wrocławiem, Łodzią, Warszawą, a docelowo z Niemcami i Litwą.

Powierzchnia Sieradza wynosi **51,22** km², co stanowi 3,5% powierzchni powiatu sieradzkiego. Od północy, wschodu i południa miasto graniczy z gminą Sieradz, a od zachodu z gminą Wróblew. Według fizyczno-geograficznego podziału Kondrackiego miasto znajduje się na prowincji Nizin Środkowopolskich, obejmując dwa mezoregiony: Wysoczyznę Łaską na północnym wschodzie oraz Kotlinę Sieradzką w centrum i na zachodzie.

Pod koniec 2004 roku liczba ludności wynosiła **44.326** osób, co sytuuje Sieradz na jedenastym miejscu wśród miast województwa łódzkiego.

Zgodnie z ustaleniami wprowadzonej w 1999 r. reformy administracyjnej kraju Sieradz został siedzibą powiatu ziemskiego, obejmującego prawie trzecią część byłego województwa sieradzkiego (powierzchnia powiatu wynosi 1.491 km², a zamieszkuje go prawie 126 tys. osób), w skład którego, poza miastem Sieradz, wchodzi gminy: Sieradz, Warta, Wróblew, Błaszki, Goszczanów, Złoczew, Burzenin, Klonowa, Brzeźnio, Brąszewice. Ponadto miasto jest stolicą gminy wiejskiej Sieradz.

Sieradz, podobnie jak większość gmin byłego województwa sieradzkiego, od ponad wieku pozostaje pod silnym oddziaływaniem Łodzi i aglomeracji łódzkiej w zakresie przemysłu, kooperacji produkcji, zbytu i przepływu myśli technicznej.

Znaczna część mieszkańców miasta korzysta z usług zlokalizowanych w Łodzi. Dotyczy to głównie szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia, a także miejsc pracy.

Sieradz i Ziemia Sieradzka, wraz z Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym oraz jednym z największych w Polsce sztucznych zbiorników wodnych „Jeziorsko”, stanowią wyjątkowo malownicze tereny. Szerokimi zakolami płynie tu rzeka Warta, stanowiąca raj dla wędkarzy, a leśne tereny są doskonałym zapleczem dla grzybiarzy.

Gród współpracuje na zasadach miast partnerskich z Gaggenau – niemieckim miastem położonym w Badenii – Wirtembergii i z Annemasse – miastem francuskim, położonym w Alpach (15 km od Genewy). Zagraniczne kontakty to nie tylko współpraca polsko-niemiecko-francuska. W 1999 r. nawiązano przyjacielskie kontakty z chorwackimi miastami Gospić i Novalja oraz regionem Plitwička Jezera. Współpracę międzynarodową Sieradza dopełniają wznowione w 2001 r. kontakty z lat 80. z bułgarskim miastem Jamboł oraz rosyjskim Sarańskiem.

Na terenie Sieradza znajduje się 4.569 podmiotów gospodarczych prywatnych i 167 podmiotów publicznych. Jest tu 7 przedszkoli, do których uczęszcza 1.062 dzieci, 7 szkół podstawowych o łącznej liczbie 3.005 uczniów, 3 gimnazja, w których naukę pobiera 1.843 uczniów oraz 4 szkoły ponadgimnazjalne, do których uczęszcza 3.190 uczniów.

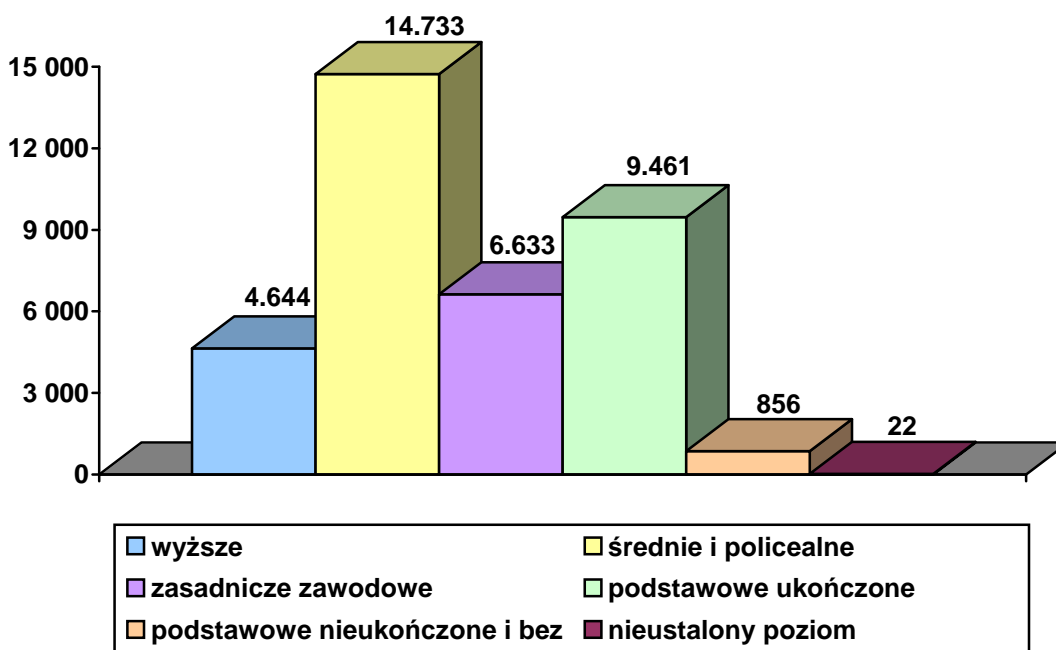
Mieszkańcy miasta Sieradz mają zapewnioną opiekę zdrowotną w 17 Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, 116 gabinetach prywatnych oraz 44 gabinetach stomatologicznych.

2.2. DEMOGRAFIA

Poniżej prezentujemy sytuację demograficzną miasta Sieradza wg danych Narodowego Spisu Powszechnego 2002 oraz Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31.12.2004 r.

Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

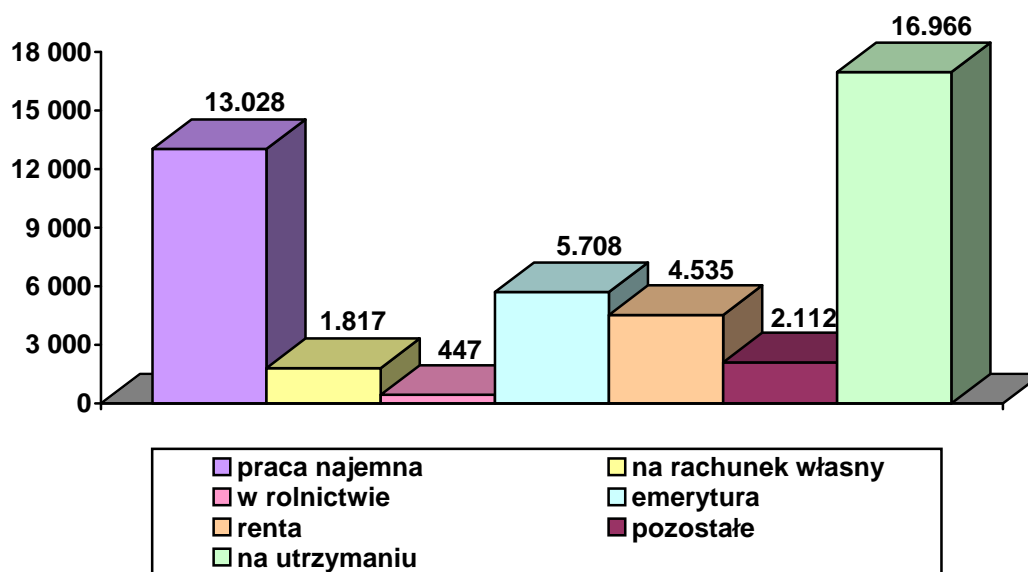

Dane Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.

Jeśli chodzi o strukturę demograficzną według poziomu wykształcenia, to w Sieradzu największą grupę wśród ludności w wieku 15 lat i więcej stanowią osoby z wykształceniem średnim i policealnym – 14.733 (40,5%). Następną co do liczebności grupą są osoby z podstawowym ukończonym – 9.461 (26%). Nieco mniej osób posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe — w mieście jest ich 6.633 (18,3%). Kolejna grupa to mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym – 4.644 (12,8%). Najmniej liczną grupę tworzą osoby z wykształceniem podstawowym nieukończonym – 856 (2,4%) oraz nieustalonym – 22 (0,0%).

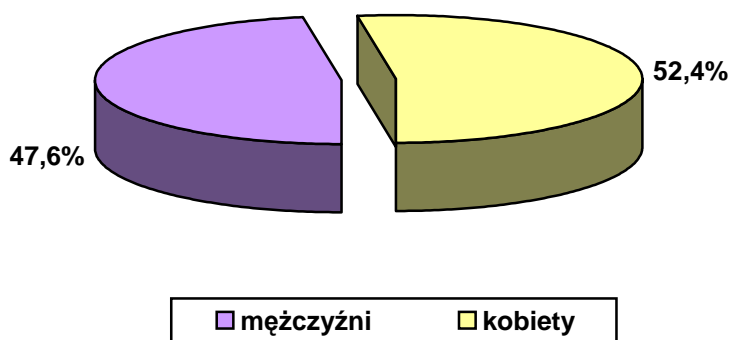
Ludność miasta Sieradz według głównego źródła utrzymania w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. spośród 44.636 mieszkańców miasta 16.966 osób (czyli 38%) pozostawało na utrzymaniu innych. 10.029 osób (29,2%) utrzymywało się z pracy najemnej; 1.817 (4,1%) z pracy na własny rachunek i 447 osób (1%) z pracy w rolnictwie. Ze świadczeń emerytalnych utrzymywało się 5.708 mieszkańców miasta (12,8%), ze świadczeń rentowych 4.535 mieszkańców (10,2%), natomiast z pozostałych niezarobkowych źródeł 2.112 osób (4,7%).

Ludność miasta w 2004 roku

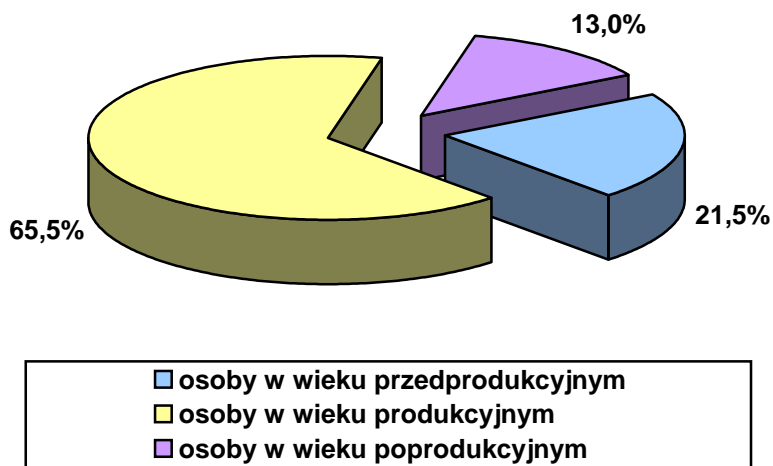
Dane Głównego Urzędu Statystycznego – 2004 r.

W roku 2004 miasto Sieradz zamieszkiwało 44.326 osób, w tym 21.078 mężczyzn i 23.248 kobiet.

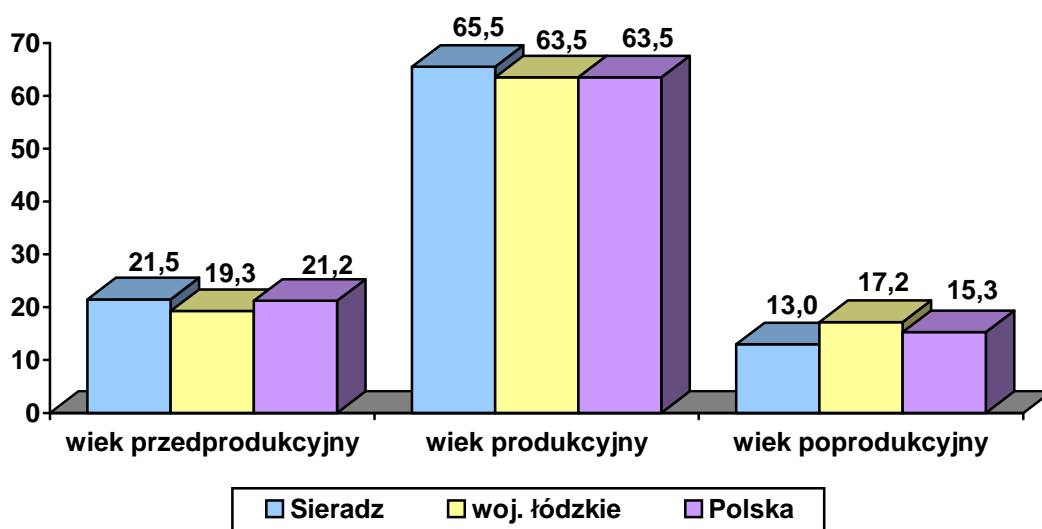
Struktura wiekowa mieszkańców miasta Sieradz w 2004 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego – 2004 r.

W 2004 roku teren miasta Sieradz zamieszkiwało 9.536 osób w wieku przedprodukcyjnym, 29.027 osób w wieku produkcyjnym i 5.763 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Struktura wiekowa mieszkańców Sieradza na dzień 31.12.2004 roku w porównaniu z województwem i krajem (w procentach)

Badania własne Centrum AV.

Analizując strukturę wiekową mieszkańców Sieradza, należy stwierdzić, że jeśli chodzi o wiek produkcyjny, to jest ona porównywalna zarówno z województwem łódzkim, jak i strukturą demograficzną całej Polski. W przypadku wieku przedprodukcyjnego odsetek mieszkańców Sieradza jest nieco wyższy, natomiast procent osób w wieku poprodukcyjnym nieco niższy od pozostałych. Z danych procentowych wynika, iż struktura wiekowa mieszkańców Sieradza jest korzystna, co przejawia się w większej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z osobami w wieku poprodukcyjnym. Jednak, jak wynika z danych GUS, w przyszłości będziemy mieli do czynienia ze zwiększającą się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, co jest spowodowane m.in. zmniejszającą się liczbą urodzeń oraz zwiększającą się długością życia.

2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1).

Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Odpowiada za realizację takich zadań, jak m.in.:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych; udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
3. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
5. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
6. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi: matką, ojcem lub rodzeństwem;
7. praca socjalna;
8. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
9. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
10. dożywianie dzieci;
11. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
12. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca miasta w tym domu;
13. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
14. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
15. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
16. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki.

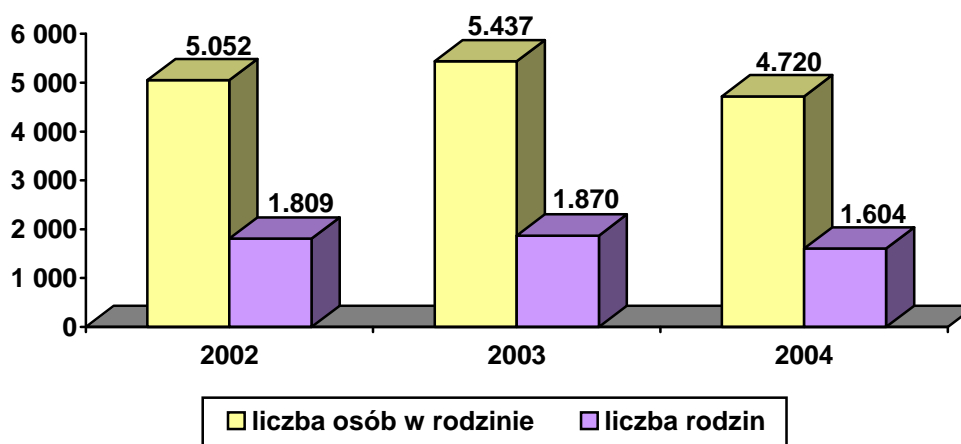

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez MOPS w Sieradzu należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
2. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
5. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W Sieradzu liczba osób objętych pomocą na przestrzeni lat 2002-2004 ulegała wahaniom. Choć w 2003 r. nastąpił wzrost liczby beneficjentów w stosunku do 2002 r., to w 2004 r. odnotowano spadek ich liczby w porównaniu do roku 2003 i 2002.

Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2002–2004

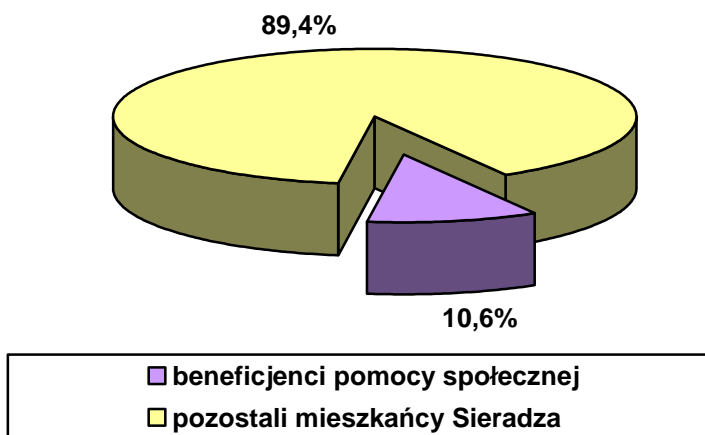
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Ogółem na przestrzeni lat 2002-2004 pomocą społeczną w mieście Sieradz objęto następującą liczbę osób (w rodzinach): 2002 r. — 5.052, 2003 r. — 5.437, 2004 r. — 4.720. Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że przyrost osób

korzystających ze wsparcia w 2003 r. wskazuje na poszerzającą się skalę problemów społecznych występujących na terenie miasta. Spadek liczby osób objętych pomocą społeczną w 2004 r. wynika z przejścia części beneficjentów do systemu świadczeń rodzinnych.

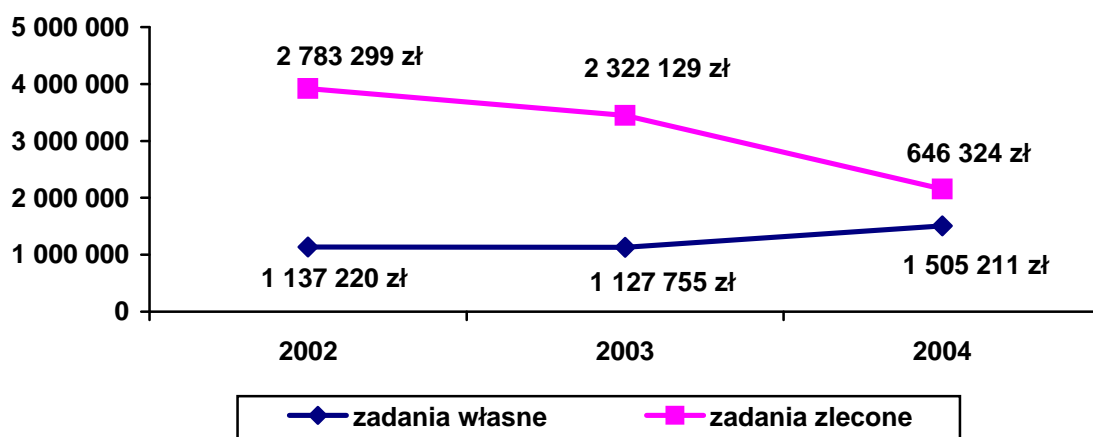
Beneficjenci systemu pomocy społecznej w porównaniu z ogółem mieszkańców Sieradza

Badania własne Centrum AV.

Systematyczny przyrost osób korzystających ze wsparcia wskazuje na poszerzającą się skalę występujących problemów społecznych na terenie Sieradza. Analizując liczbę osób pozostających w rodzinach objętych pomocą społeczną, w tym pracą socjalną, można założyć, że co dziewiąty mieszkaniec miasta korzysta ze wsparcia MOPS.

Wydatki na pomoc społeczną w latach 2002–2004

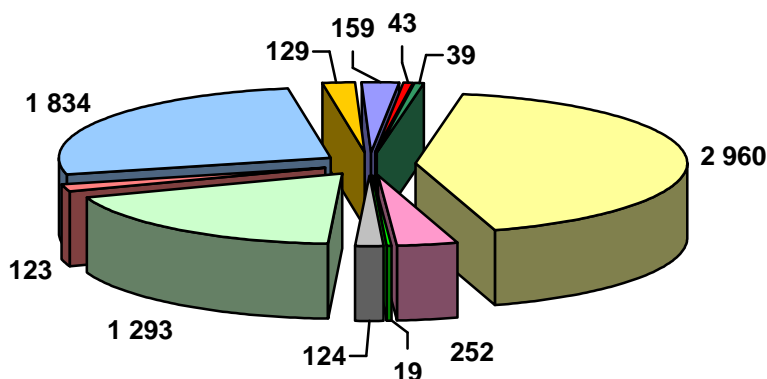
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, uwzględniając wydatki na zadania własne, pochodzące z budżetu miasta, oraz wydatki na zadania zlecone, pochodzące z budżetu państwa. Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w mieście, należy zauważyć, że nakłady finansowe przeznaczane na wspomaganie osób i rodzin w latach 2002 i 2003 były na podobnym poziomie, natomiast w 2004 r. zmniejszyły się w stosunku do lat poprzednich. Pula środków finansowych na zadania zlecone w 2004 r. została znacznie pomniejszona, a na zadania własne nieco wzrosła. Ogółem wielkość wydatków na udzielane wsparcie w kolejnych latach wyniosła: w 2002 r. — 3.920.519,27 zł, w 2003 r. — 3.449.883,44 zł, a w 2004 r. — 2.151.535,01 zł.

Należy dodać, że w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajdują się także środki finansowe wydatkowane zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych.

Liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych przyznanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 1.05.2004 r. do 31.12.2004 r.

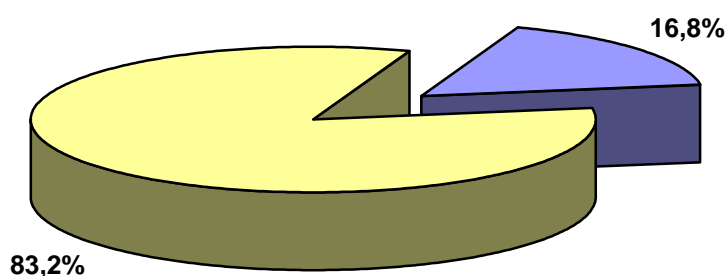
- zasiłek rodzinny
- dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych
- dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka
- dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka
- dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
- dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- zasiłek pielęgnacyjny
- świadczenia pielęgnacyjne
- składka na ubezpieczenie społeczne

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Wśród świadczeń dominuje zasiłek rodzinny, dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka. W okresie od 1.05.2004 do 31.12.2004 r. na realizację świadczeń rodzinnych wydatkowano kwotę 4.281.975,37 zł, z których to środków wypłacono świadczenia dla 2.074 rodzin.

Beneficjenci systemu świadczeń rodzinnych w porównaniu z ogółem mieszkańców Sieradza

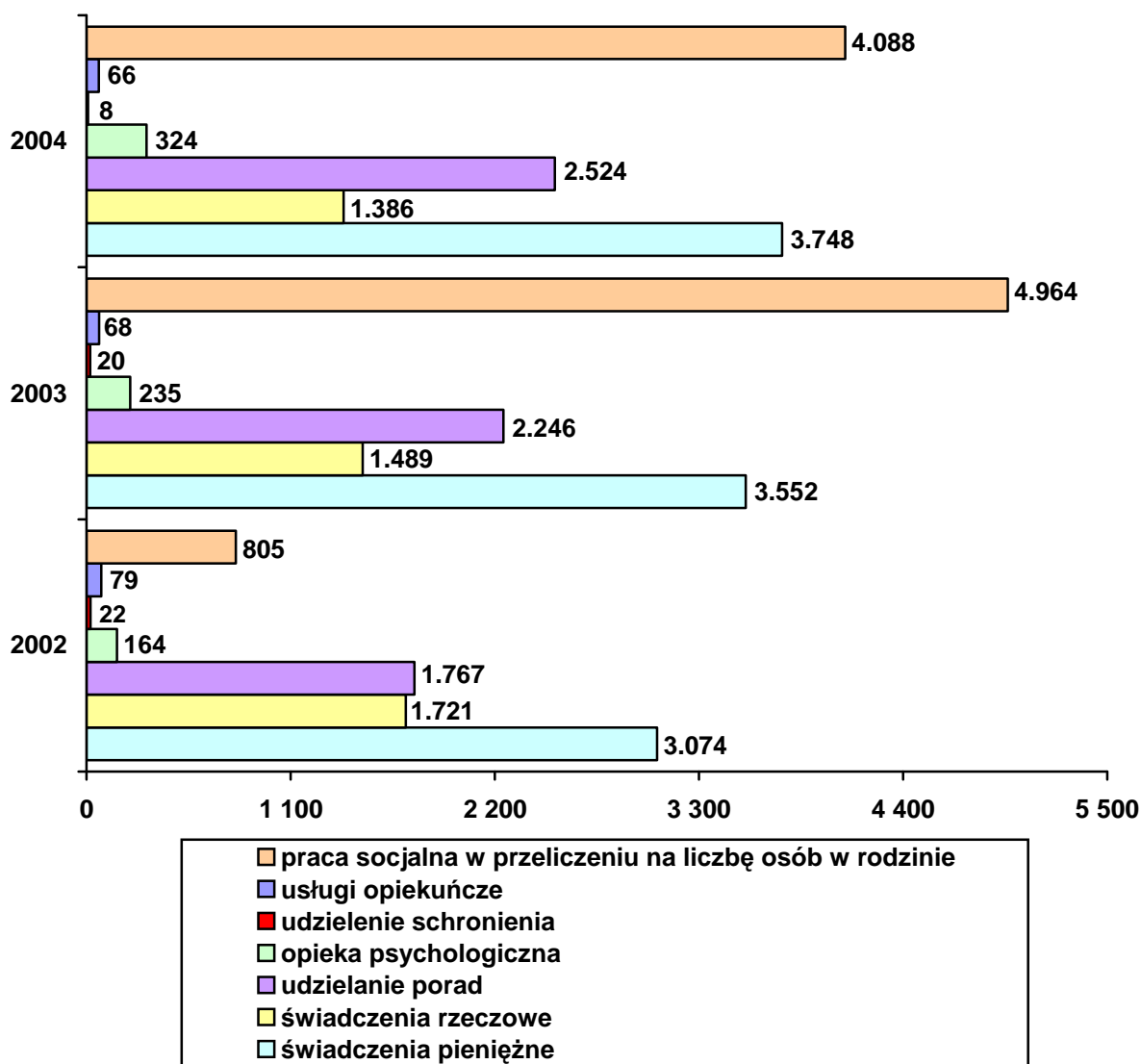
■ beneficjenci systemu świadczeń rodzinnych
■ pozostali mieszkańcy Sieradza

Badania własne Centrum AV.

Analizując liczbę korzystających ze świadczeń rodzinnych, należy uwzględnić, że są tu wskazani wyłącznie beneficjenci pobierający świadczenia, nie natomiast całe rodziny. Oznacza to, że z systemu korzysta znacznie więcej niż te wskazane na wykresie 16,8%. Częściowo są to także beneficjenci systemu pomocy społecznej.

Rodzaje pomocy udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2002-2004

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Analiza danych pozwala stwierdzić, że najbardziej preferowaną przez beneficjentów formą pomocy, udzielaną przez pracowników socjalnych, jest praca socjalna. Liczba beneficjentów znacznie wzrosła w 2003 r. i lekko spadła w 2004 r. Na drugim miejscu są świadczenia pieniężne. Ich liczba co rok nieznacznie wzrastała. Trzecią co do wielkości formą pomocy są świadczenia rzeczowe, których liczba utrzymywała się na podobnym poziomie. Poza pomocą materialną Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał jeszcze porad prawnych, opieki psychologicznej i schronienia oraz świadczył usługi opiekuńcze.

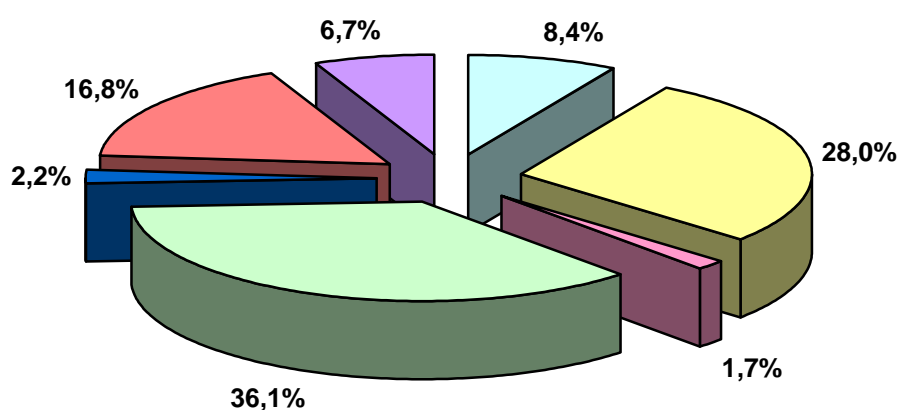

Typ realizowanych świadczeń w latach 2002-2004

Typy świadczeń	2002		2003		2004	
	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
Pieniężne	3.074	1.098	3.552	1.156	3.748	1.275
Rzeczowe	1.721	882	1.489	841	1.386	779
Udzielenie porad	1.767	1.756	2.246	2.238	2.524	2.513
Opieka psychologiczna	164	159	235	230	324	319
Udzielenie schronienia	22	20	20	20	8	8
Usługi opiekuńcze	79	78	68	68	66	66
Praca socjalna	805	233	4.964	1.825	4.088	1.486

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Główne powody przyznawania pomocy społecznej w 2004 r.

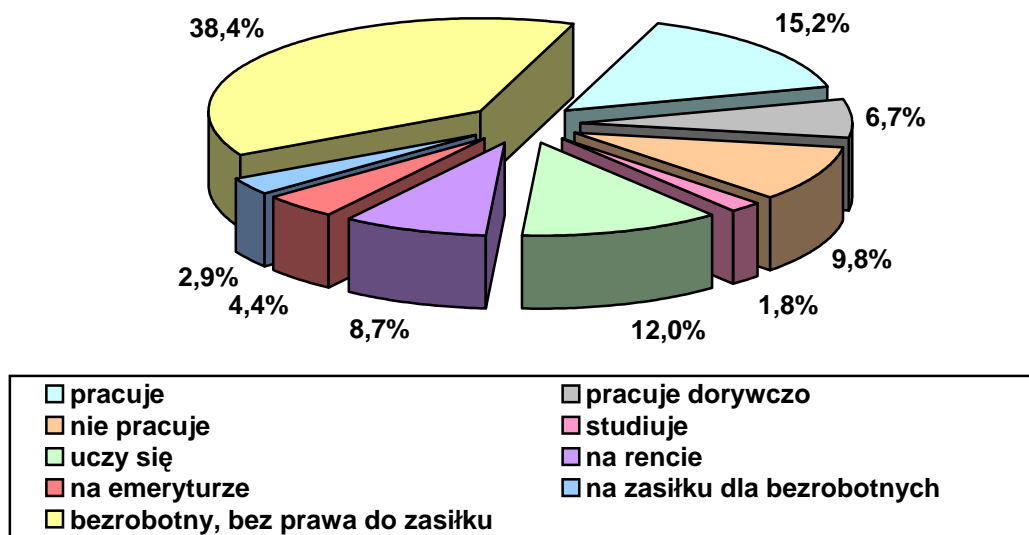
niepełnosprawność	bezrobocie
alkoholizm	ubóstwo
potrzeba ochrony macierzyństwa	bezzadność w sprawach opiek.-wych.
długotrwała choroba	

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskuje o pomoc z systemu pomocy społecznej, jest ubóstwo (3.992 beneficjentów). Drugim co do wielkości powodem przyznawania pomocy jest bezrobocie (3.088). Brak zatrudnienia, które jest nie tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. Istotną przyczyną udzielanego wsparcia są również: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (1.856 osób), niepełnosprawność (930), długotrwała choroba (741), potrzeba ochrony macierzyństwa (248) i alkoholizm (189). Pomocy udzielono również 22 osobom z powodu zdarzeń losowych, 14 z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, 9 z powodu sieroctwa, 8 bezdomnym, 4 osobom z powodu narkomanii, a także 2 dotkniętym problemem przemocy w rodzinie. Ponadto w zakresie działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej objęto wsparciem 412 osób doznających przemocy ze strony bliskich.

Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową w 2004 r.

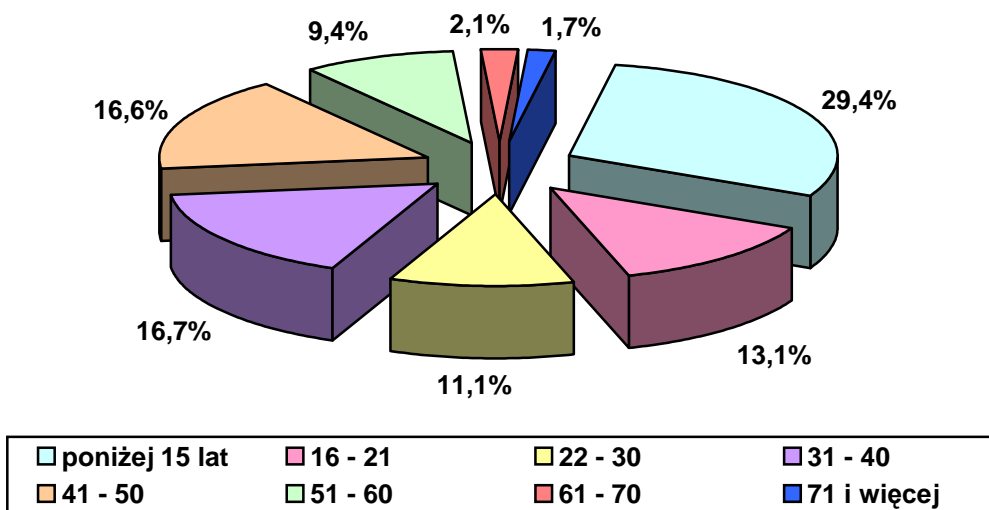
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Analizując strukturę odbiorców ze względu na aktywność zawodową i uwzględniając tylko pełnoletnich beneficjentów systemu, dochodzimy do wniosku, że najliczniejszą grupę stanowią osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku (1.134). Na

drugim miejscu są osoby pracujące (449), na kolejnych uczący się (355), osoby niepracujące (288), renciści (258), a także pracujący dorywczo (198) i emeryci (129). Najmniej liczną grupę stanowią osoby przebywające na zasiłku dla bezrobotnych (87) i studenci (53).

Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w 2004 r.

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Dokonując analizy struktury demograficznej wszystkich beneficjentów ośrodka pomocy społecznej okazało się, że najliczniejszą grupę stanowią osoby poniżej 15. roku życia (1.325). Druga co do wielkości grupa to osoby w przedziale wiekowym od 31 do 40 lat (752). Kolejne grupy odbiorców pomocy społecznej stanowią osoby w wieku od 41 do 50 lat (748), 16 – 21 lat (592), 22 – 30 lat (501), 51 – 60 lat (422) oraz osoby z przedziału wiekowego od 61 do 70 lat (94). Najmniejszą grupą są odbiorcy mający 71 lat i więcej (77).

2.4. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje stałe obniżanie się standardu życia wielu ludzi oraz rozszerzanie obszaru patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu.

Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając nań negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz na jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

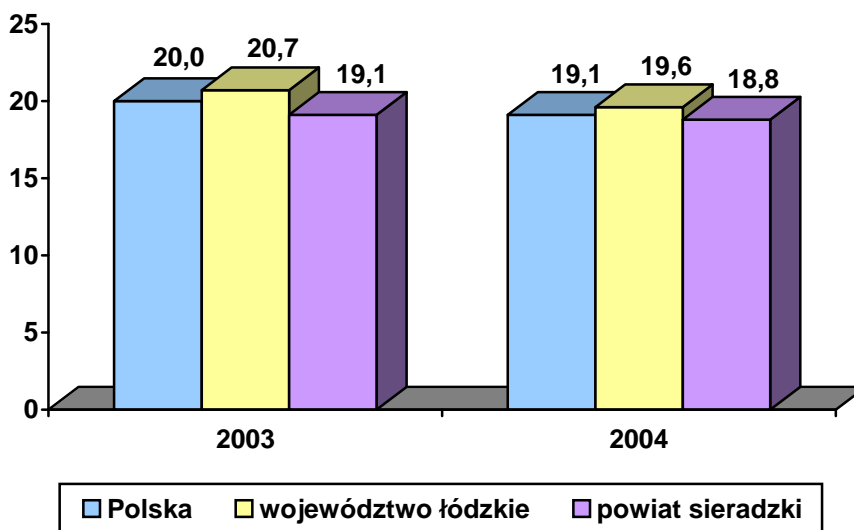
Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, co pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od

aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długo pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Stopa bezrobocia w kraju, województwie i powiecie w latach 2003-2004 (w procentach)

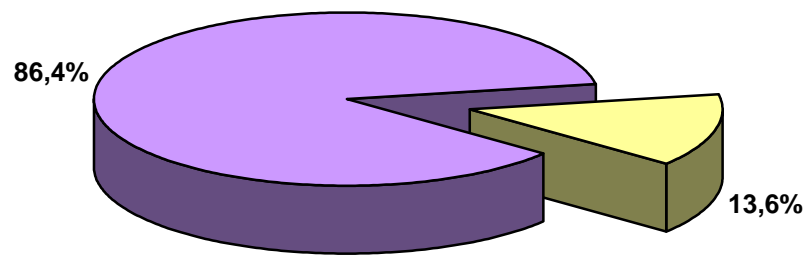

Badania własne Centrum AV.

Powiat sieradzki charakteryzuje się niewiele niższą w porównaniu do całego kraju stopą bezrobocia, która jest rozumiana jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych, prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Na powyższym wykresie można zaobserwować, iż stopa bezrobocia w roku 2004 w stosunku do roku 2003 maleje zarówno w kraju, województwie, jak i powiecie.

Bezrobotni i osoby aktywne zawodowo

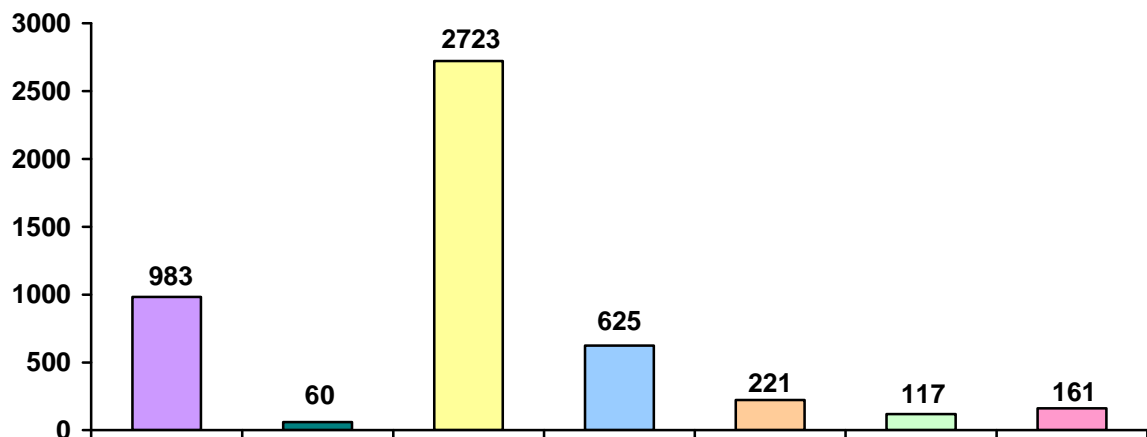

■ bezrobotni   ■ osoby aktywne zawodowo

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu.

Według danych na 31.08.2005 r. wśród 29.528 osób w wieku produkcyjnym 4.022 pozostawały bez zatrudnienia (w tym 2.172 kobiety). Prawo do zasiłku posiadało 439 bezrobotnych (w tym 238 kobiet). Wśród wszystkich bezrobotnych zewidencjonowano 3.205 osób poprzednio pracujących, w tym 42 osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, oraz 817 osób dotychczas nie pracujących.

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy

■ bezrobotni do 25. roku życia
■ bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27. roku życia
■ długotrwale bezrobotni
■ bezrobotni powyżej 50. roku życia
■ bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych
■ samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 7. roku życia
■ bezrobotni niepełnosprawni

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu.

Bezrobotnych do 25. roku życia widnieje w rejestrach 983, w tym 498 kobiet. Bez zatrudnienia pozostaje 60 osób (45 kobiet), które ukończyły szkołę wyższą i nie przekroczyły 27. roku życia. Długotrwale bezrobotni stanowią grupę 2.723 osób (w tym 1.493 kobiety); powyżej 50. roku życia zewidencjonowano 625 osób (286 kobiet), bez kwalifikacji zawodowych – 221 osób (105 kobiet), samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7. roku życia to grupa 117 osób (113 kobiet), zaś niepełnosprawni – 161 osób (86 kobiet).

2.5. KWESTIA DZIECKA

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska wychowawcze – placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie ww. placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania, do szkół rozesłane zostały ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach

patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych, prowadzonych wśród dzieci i młodzieży.

W sumie do badania przedłożono 15 ankiet, z czego 7 dotyczyło szkół podstawowych, 3 gimnazjów, 2 liceów ogólnokształcących, 2 zespołów szkół ponadgimnazjalnych i 1 specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego. W materiale badawczym respondenci oceniali głównie pozycję dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

Problemy społeczne występujące na terenie szkół

Lp.	Cechy patologii społecznej	Obecność poszczególnych cech	
		Występuje (liczba ujawnionych przypadków)	Nie występuje
1.	Konflikty z rodzicami (opiekunami)	68	2
2.	Konflikty z rodzeństwem	27	9
3.	Konflikty z nauczycielami	28	4
4.	Konflikty z kolegami szkolnymi	137	2
5.	Kłamstwa	62	3
6.	Wagary	208	1
7.	Alkoholizowanie się	21	5
8.	Narkotyzowanie się	12	7
9.	Palenie papierosów	140	2
10.	Uciezki z domu	9	7
11.	Kradzieże	34	3
12.	Agresja i przemoc, w tym:		
	- poniżanie	146	4
	- zastraszanie	93	4
	- znęcanie się	36	7
	- bicie	96	6
	- wymuszanie pieniędzy	37	9
	- zmuszanie do palenia papierosów	4	8
13.	Autoagresja	4	10
14.	Przestępczość ujawniona	29	6

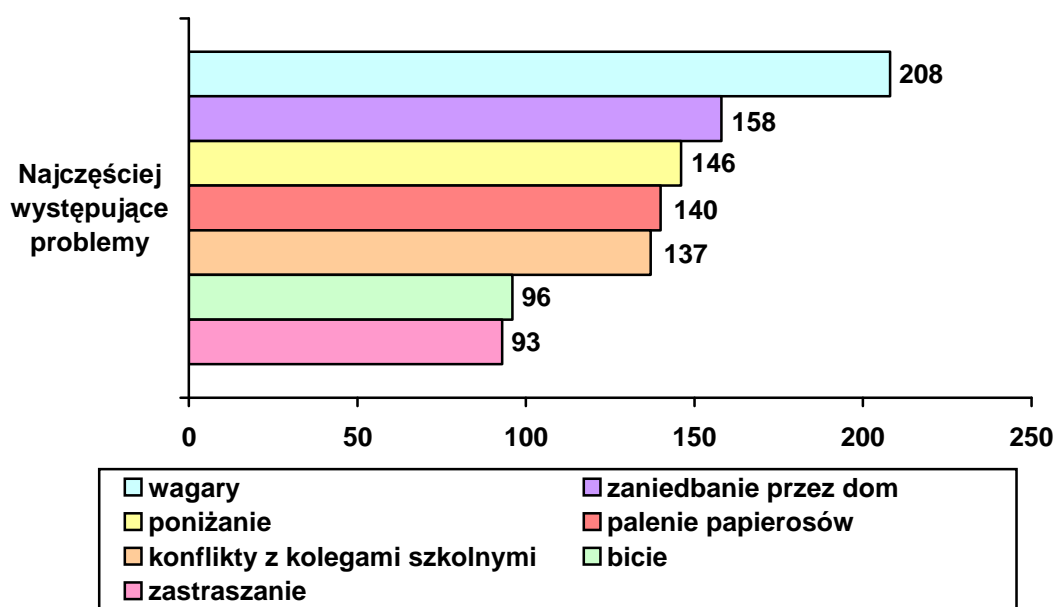

15.	Niszczenie mienia szkolnego	45	4
16.	Drugoroczność	59	1
17.	Udział w grupach negatywnych	45	7
18.	Opieka kuratora sądowego	83	
19.	Przemoc w rodzinie	31	4
20.	Zaniedbanie przez dom	158	1
21.	Wykorzystywanie seksualne	1	11

Dane ze szkół miasta Sieradz.

Problemy uczniów w środowisku szkolnym

Dane ze szkół miasta Sieradz.

Wskazując najistotniejsze kwestie, pedagodzy korzystali z zamkniętego zestawu kategorii, mając do wyboru 21 zmiennych. Stwierdzając obecność lub brak poszczególnych cech, podawano jednocześnie liczbę występujących przypadków. Określając problemy uczniów i szkoły w pytaniach otwartych, wskazywano zagrożenia uzależnieniem, zwłaszcza palenie papierosów, alkoholizm i narkomanię, nieumiejętność radzenia sobie ze stresem, wagarowanie, narastającą agresję i przemoc wśród uczniów i konflikty z kolegami, kradzieże, wandalizm i niszczenie mienia szkolnego. Podkreślano również zjawisko ubożenia rodzin, bezrobocie, alkoholizm i zaniedbywanie uczniów przez rodziców, brak zainteresowania problemami dzieci, a także trudną współpracę

z rodzicami. Szczególną pomocą i troską otacza się uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych, sprawiających trudności wychowawcze oraz rodziców z problemami społecznymi czy borykającymi się z problemami materialnymi.

Z analizy wynika, że szkoły w większości są miejscami bezpiecznymi dla dzieci i młodzieży, choć na ich terenie są też miejsca mniej bezpieczne – należą do nich głównie toalety, szatnie, korytarze, boiska szkolne i przystanki w pobliżu szkół. Powszechnie realizowane programy wychowawcze i profilaktyczne, monitoring, dyżury i kontrole nauczycieli, patrole Straży Miejskiej, spotkania z policjantami, pedagogami, psychologami, pogadanki i szkolenia, częste rozmowy z rodzicami, a także współpraca z instytucjami, które mogą udzielić wsparcia, skutecznie łagodzą zjawiska patologiczne i zapobiegają ich występowaniu.

Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują ideę wolontariatu poprzez uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych, np. „WOŚP”, „Góra Grosza”, „Pomóż Zapomnieć”, „Pomóż i Ty” – zbiórki pieniędzy na rzecz dzieci niepełnosprawnych, potrzebujących w Afryce, organizowanie pomocy rzeczowej dla chorych dzieci – zbiórki słodyczy, zabawek i przyborów szkolnych, udział w uroczystościach na „Dzień Seniora” w Domu Pomocy Społecznej, organizacja przedstawień charytatywnych, loterii fantowych, uczestnictwo w „Klubie Liderów Młodzieży” przy Stowarzyszeniu Pro Futura, współpraca ze Stowarzyszeniem Krzewienia Wyższych Wartości „Delphi”, Domem Małego Dziecka w Rafałówce, działalność w kole PCK, „Niewidzialnej Ręce” i wolontariacie szkolnym – opieka nad dziećmi upośledzonymi oraz chorymi w hospicjum, dziećmi w Domu Dziecka, a także adopcja na odległość.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, w szkołach, poza zajęciami dydaktycznymi, wynikającymi z ramowego planu nauczania, prowadzone są różne zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. Uczniowie mogą rozwijać swoje zainteresowania, korzystając z przedmiotowych kół zainteresowań, zajęć sportowych, turystyczno-krajoznawczych, tanecznych, wokalnych, plastycznych, teatralnych, dziennikarskich, informatycznych itp. Wśród różnych form pomocy szkoła proponuje uczniom m.in. zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, wyrównawcze, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, warsztaty i zajęcia z zakresu ochrony przed sektami, profilaktyki uzależnień oraz profilaktyki przemocy i agresji, a także promocji zdrowego trybu życia i właściwej organizacji czasu wolnego, korzystania z Internetu, tematyki związanej z bezpieczeństwem, stresem, anoreksją i bulimią oraz AIDS.

Wszystkie szkoły w Sieradzu prowadzą dożywianie uczniów. Według sprawozdania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2004 r. opłacono w szkołach obiady dla 1.038 dzieci; wszystkie środowiska wymagające tej formy pomocy, również zgłaszane przez szkoły, zostały tą pomocą objęte.

2.5.1. DZIECKO POZBAWIONE RODZINY

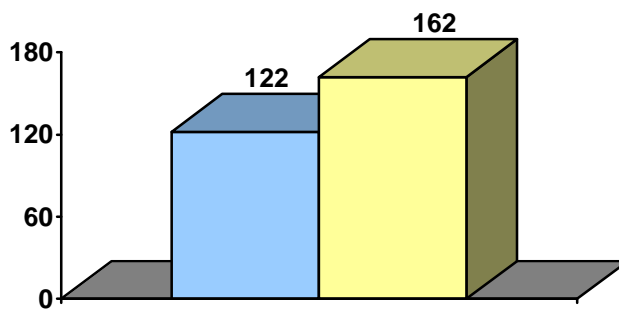
Znaczącą część klientów sieradzkiego systemu pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym i szkolnym ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Wyuczona bezradność rodziców prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowywania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Jedną z najbardziej dogodnych form opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. **Rodzina zastępcza** to taka rodzina, która tymczasowo lub stale opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub których rodzice nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza nie jest rodziną adopcyjną. Przyjęcie dziecka do rodziny przez małżeństwo lub osobę samotną następuje najczęściej bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze ogółem w 2004 roku

■ liczba rodzin zastępczych
■ liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Według stanu na dzień 31.12 2005 r. na terenie Sieradza funkcjonowało łącznie 49 rodzin zastępczych, w których wychowuje się 63 dzieci. Dodajmy, że chociaż bezpośrednią realizacją zadań z zakresu opieki zastępczej zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, to bardzo ważny jest klimat, jaki tworzą działania podejmowane przez pracowników socjalnych zatrudnionych w MOPS.

2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ I PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Realizacja ustawowo nałożonych na gminę zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy i innych uzależnień jest prowadzona poprzez uchwalany corocznie miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Precyzuje on zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie miasta Sieradz.

Sporządzona w 2004 r. diagnoza na temat nadużywa alkoholu i środków odurzających w mieście określa zasadnicze problemy i wskazuje kierunki ich rozwiązywania. Główne problemy społeczne wynikające z nadużywania alkoholu to bezdomność, przemoc w rodzinie, przestępczość, niedostatek. W roku 2004 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obejmował swoją opieką 189 rodzin z problemem alkoholowym. Rodziny takie uzyskują pomoc materialną, tj. zasiłki okresowe, celowe, i pomoc rzeczową w postaci obiadów dla dzieci w szkołach oraz bonów obiadowych dla dorosłych.

W celu niwelowania problemów społecznych oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu podejmowane są różne działania. Wśród nich wymienić należy działania w zakresie pomocy osobom bezdomnym, którzy mogą zależeć opiekę w schronisku dla bezdomnych w Henrykowie. Ofiary przemocy domowej otrzymują pomoc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. oferowana jest im pomoc psychologiczna i prawna.

W roku 2004 w Poradni Leczenia Uzależnień w Sieradzu zarejestrowano 166 pacjentów, z tego z terenu miasta Sieradz – 126. Podstawową terapię uzależnienia i współuzależnienia ukończyło 110 pacjentów. W większości pacjenci po skończonej terapii podstawowej wymagają realizacji programu ponadpodstawowego i w roku 2004 ukończyły ten program 32 osoby. Tak duża ilość osób zgłaszających się o pomoc może świadczyć o tym, że coraz więcej osób ma świadomość swojego problemu i szkód związanych z nadużywaniem alkoholu. Poza poradnią zadanie to na terenie miasta realizowane jest przez Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” i Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”, które są miejscem pierwszego kontaktu w sprawie zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego, a także miejscem rehabilitacji i reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Dysponują one następującą ofertą programową:

- Punkt informacyjno-konsultacyjny, który służy udzielaniu informacji dotyczących możliwości leczenia odwykowego i działań prowadzących do trzeźwości,
- Społeczność klubowa, która służy integracji osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- Grupy edukacyjno-motywacyjnej, której celem jest ukazanie problemu alkoholowego jako choroby i zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego,
- Grupy dalszego zdrowienia (grupa wsparcia), której zadaniem jest wspomaganie procesu trzeźwienia osób uzależnionych od alkoholu po leczeniu odwykowym,
- Grupy dla osób współuzależnionych, której celem jest ukazanie nowych rozwiązań i zmian sposobu myślenia w obszarze choroby alkoholowej.

Ponadto realizowane są również programy terapeutyczne i programy pomocy psychologicznej, połączone z zajęciami warsztatowymi, które mają na celu odbudowanie więzi rodzinnych, naukę radzenia sobie ze stresem lub agresją, prowadzone są treningi zachowań asertywnych. Stwarza się wzorce zdrowego stylu

życia, kształtuje osobisty rozwój, pokazuje możliwości odzyskiwania prawidłowej postawy w rodzinie i otoczeniu.

W okresie letnim członkowie Klubów uczestniczyli w obozach terapeutycznych.

Do Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2004 wpłynęło 58 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu, z czego 34 wnioski skierowano do Sądu Rejonowego w Sieradzu o wydanie postanowienia w sprawie zastosowania przymusowego leczenia odwykowego.

Wychodząc naprzeciw problemowi pożywania alkoholu przez nieletnich, podejmowane są działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, które mają na celu promowanie trzeźwego trybu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawiania picia, podwyższenia poczucia własnej wartości, podejmowania decyzji, wytyczania i osiągania celów, spędzania wolnego czasu na trzeźwo. Młodzież, która będzie posiadała takie umiejętności, nie będzie miała potrzeby sięgania po różnego rodzaju używki.

Działania te realizowane są dla dzieci i młodzieży m.in. w szkołach, świetlicach środowiskowych, w czasie wycieczki letniego oraz podczas imprez promujących zabawę i spędzanie wolnego czasu na trzeźwo.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach z zakresu uzależnień oraz przemocy.

- Szkoły gimnazjalne w roku 2004 realizowały programy autorskie z zakresu zapobiegania narkomanii. Realizacja tych programów miała na celu poszerzenie u młodzieży samodzielności, która wiąże się z koniecznością wyposażenia młodego człowieka w umiejętności przewidywania zagrożeń, unikania ich, a jeżeli już zaistnieją – w zdolność do radzenia sobie z trudną sytuacją. Wdrażanie tych programów poprzedzone zostało zdiagnozowaniem środowiska w szkole. W programie uczestniczyło 1.460 uczniów.
- W szkołach podstawowych w roku 2004 realizowane były programy autorskie z zakresu zapobiegania zjawisku przemocy. Realizacja tych programów miała na

celu wzmacnianie poczucia własnej wartości, kształtowanie postawy akceptacji dla każdego człowieka, ale nie każdego zachowania, kształtowania umiejętności współżycia w zespole, kształtowanie postawy asertywności, wykształcanie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w sytuacji zagrożenia. Wdrażanie tych programów poprzedzone zostało zdiagnozowaniem środowiska w szkole. W programie uczestniczyło 554 uczniów.

- Przedszkola w roku 2004 realizowały program z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia. Celem wdrażania tego programu jest promowanie i kształtowanie zdrowego stylu życia już od najmłodszych lat oraz upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia.
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Zawodowego Pielęgniarek i Położnych „PRO FUTURA” realizowało cykl programów w pięciu szkołach ponadgimnazjalnych z terenu miasta Sieradz. Działania edukacyjne ukierunkowane zostały na profilaktykę z zakresu uzależnień, przemocy i agresji w szkole. W zajęciach uczestniczyło 3.450 uczniów.
- Na terenie publicznych szkół podstawowych i gimnazjalnych prowadzono kampanię edukacyjno-zdrowotną pod hasłem „Mleko to zdrowie – Zdrowie to życie bez nałogów”. Prowadzona kampania miała na celu edukację dzieci i młodzieży w zakresie zdrowego stylu życia poprzez kształtowanie odporności na czynniki szkodliwe dla zdrowia, które mogą prowadzić do uzależnień. W ramach tego programu korzystało dziennie ponad 2000 dzieci.
- Zorganizowano międzyszkolny konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych pod hasłem „NIE przemocy, alkoholizmowi i narkotykom”. Głównym celem konkursu było zaangażowanie dzieci, rodziców, pedagogów i nauczycieli w działalność profilaktyczną z zakresu uzależnień oraz utrwalanie u dzieci i młodzieży postaw sprzyjających abstynencji i zdrowemu stylowi życia. Na konkurs wpłynęło 329 prac.
- Miejska Biblioteka Publiczna – w ramach realizacji zadania „Stop – nie daj się uzależnić” zorganizowała 3 spotkania z psychologiem, w których uczestniczyły 94 osoby (młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna). Zakupiono 180 książek na temat profilaktyki uzależnień (przeciwdziałanie przemocy, sektom, alkoholizmowi,

narkomani, propagujących zdrowy styl życia). Zorganizowano trzy wystawy tematyczne książek, które obejrzało łącznie około 3.600 osób.

2. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych podczas wycieczki.

- w okresie ferii zimowych na terenie sieradzkich szkół realizowany był program z zakresu zagospodarowania czasu wolnego pt. „Lokalne imprezy profilaktyczne”. W ramach tego programu realizowane były zajęcia sportowe, zajęcia rozwijające zainteresowania własne dzieci i młodzieży oraz zajęcia prowadzone w formie rekreacji. Dzieci mogły skorzystać również z posiłku. Zajęcia obejmowały łącznie 992 godziny. Z tej formy wycieczki skorzystało około 2.400 dzieci i młodzieży. Wnioski sformułowane przez prowadzących zajęcia pozwalają na stwierdzenie, że taka forma zajęć pozytywnie została odebrana przez dzieci, młodzież i ich rodziców. Dla większości dzieci biorących udział w zajęciach była to jedyna możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu.
- W okresie letnim zorganizowano 10-dniowy wypoczynek letni dla 400 dzieci w miejscowościach nadmorskich i górach. Wypoczynek ten w całości był finansowany ze środków Urzędu Miasta. Podczas trwania wycieczki stworzono uczestnikom możliwość skorzystania z zajęć sportowych; uczestnicy poznali nowe, ciekawe miejsca i okolice, zwiedzili interesujące zabytki, dzieci nawiązywały nowe znajomości i przyjaźnie, realizowano program z zakresu zdrowego stylu życia, przeprowadzono zajęcia z zakresu asertywności, przemocy, komunikowania innym własnych problemów oraz rozwiązywania konfliktów.

Ponadto dofinansowano następujące formy wycieczki:

- 7-dniowy wypoczynek dla 150 dzieci z terenu miasta Sieradz w Ośrodku Wypoczynkowym Sieradz – Męka.
- 14-dniowy wypoczynek integracyjny dla 15 osobowej grupy młodzieży z Ochotniczego Hufca Pracy z Sieradza. Uczestnikami obozu była młodzież z powiatu łódzkiego, piotrkowskiego, skierniewickiego, zduńskowolskiego, sieradzkiego oraz młodzież z Białorusi. Młodzież uczestniczyła w wielu atrakcyjnych wycieczkach, jak również rozszerzała swoją wiedzę na warsztatach dotyczących Unii Europejskiej, promocji zdrowia (alkoholizm, nikotynizm, narkomania) i rynku pracy.

- zajęcia sportowe odbywające się w każdą środę przez okres wakacji pod nazwą Wakacyjna Liga Osiedlowa „Wakacje bez nałogów”. Organizatorem tej formy wypoczynku był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Zajęcia odbywały się na boisku przy Szkole Podstawowej Nr 10. Uczestnictwo w Wakacyjnej Lidze Osiedlowej sprzyjało czynnemu wypoczynkowi, podnoszeniu sprawności ruchowej dzieci i młodzieży, wychowaniu przez sport, propagowaniu haseł antyalkoholowych, antynarkotykowych i antynikotynowych. W zajęciach sportowych uczestniczyło około 200 dzieci.

3. Wspieranie działalności świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży z tzw. grup podwyższonego ryzyka.

Na terenie miasta Sieradz dofinansowano działalność 5 świetlic:

- świetlica przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci,
- świetlica „Świąteczko Dzikuska” przy Klasztorze Sióstr Urszulanek,
- świetlica przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej,
- świetlica przy Szkole Podstawowej Integracyjnej Nr 8,
- świetlica przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym.

W wymienionych świetlicach zapewnia się dzieciom dożywianie, opiekę i bezpieczeństwo, pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, przeciwdziałanie nudzie poprzez rozbudzanie zainteresowań, stwarzanie przyjaznej, ciepłej, wesołej atmosfery, dostarczanie informacji na temat uzależnienia oraz o zagrożeniach płynących z zażywania środków odurzających.

Świetlica przy Szkole Podstawowej Integracyjnej Nr 8 w roku 2004 została wyposażona w 5 stanowisk komputerowych; świetlice przy TPD i przy MCPS doposażono po 1 stanowisku komputerowym. Uczestnicy świetlic mają możliwość nabycia umiejętności obsługi komputera.

Podjęmowanie i wspieranie działań o charakterze edukacyjnym dla ogółu społeczeństwa Sieradza

- informowanie o konsekwencjach nadużywania alkoholu,
- promocja zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji oraz pozytywnego modelu rodziny,
- zagospodarowanie czasu wolnego.

- Sieradzki Festyn Trzeźwościowy. Organizatorami festynu było Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” i Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”. W trakcie festynu działał punkt informacyjny o chorobie alkoholowej z dyżurem terapeuty i psychologa, którzy udzielali zainteresowanym informacji na temat uzależnień, punkt mierzenia ciśnienia i poziomu cukru. Dla uczestników festynu przygotowano wiele atrakcji.
- Kampania profilaktyczno-edukacyjna pod hasłem „Narkotykom NIE”. W miesiącu sierpniu, wychodząc naprzeciw problemowi i postępując według zasady, że lepiej jest zapobiegać niż leczyć, zorganizowano na terenie miasta kampanię profilaktyczno-edukacyjną pod hasłem „Narkotykom NIE”, uświadamiając młodzieży i ich rodzicom problemy wynikające z zażywania narkotyków. Wypowiedziano walkę przeświadczeniu młodzieży, że narkotyki można kontrolować, że wprowadzają bez skutków ubocznych w dobry nastrój, że są panaceum na stres i sposobem na znakomitą zabawę. Chciano również z problemem zapoznać rodziców, aby umieli go rozpoznawać i szybko diagnozować, aby wiedzieli co zrobić i gdzie szukać pomocy.
- W roku 2004 w telewizji miejskiej emitowany był program z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem emisji programów było podnoszenie świadomości mieszkańców miasta Sieradz o wyżej wymienionych zagrożeniach.
- W miesiącu grudniu dla 990 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych przygotowano spotkanie świąteczne w Teatrze Miejskim w Sieradzu. Dzieci miały możliwość obejrzenia filmu i otrzymania paczek ze słodyczami.
- W ramach imprez profilaktyczno-kulturalnych zakupiono dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych spektakle teatralne z zakresu profilaktyki.

Zasoby lokalne:

Instytucje i organizacje pozarządowe współrealizujące zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

1. *Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:*

- pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- opiniuje wnioski przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności zasad lokalizacji i ilości punktów sprzedaży alkoholu zgodnie z uchwałami rady,
- podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

2. Placówki oświatowe, tj. *szkoły, przedszkola:*

- prowadzą działalność profilaktyczną, edukacyjną, informacyjną dla dzieci, młodzieży i rodziców,

3. Placówki odwykowe:

Poradnia Leczenia Uzależnień w Sieradzu,

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Warcie – Oddział Terapii Uzależnień

- pełnią funkcję terapeutyczną wobec osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,

4. *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:*

- *Ośrodek Interwencji Kryzysowej* – udziela rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą,
- 2 świetlice środowiskowe – prowadzą działalność profilaktyczną, edukacyjną, informacyjną dla dzieci i młodzieży.

5. *Powiatowa Komenda Policji* – pełni funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie oraz egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych,

6. *Straż Miejska* – kontroluje prawidłowość funkcjonowania placówek detalicznych i gastronomicznych handlujących alkoholem oraz egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych,

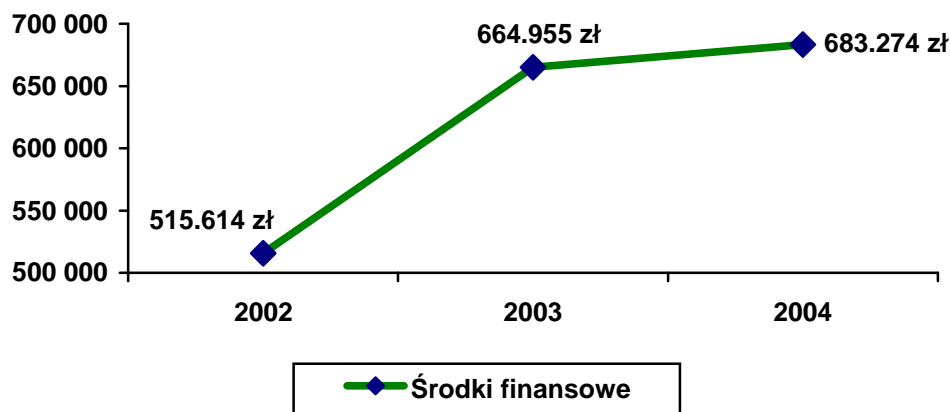
7. *Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich* – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,

8. Organizacje pozarządowe, w tym:

- *Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „PRZYSTAŃ”* – prowadzi:
  - wsparcie w utrzymaniu abstynencji,
  - grupy terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
  - wypoczynek terapeutyczny dla rodzin alkoholowych,
  - promowanie trzeźwego stylu życia.
- *Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „PRZYJAŹŃ”* - prowadzi:
  - wsparcie w utrzymaniu abstynencji,
  - warsztaty terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin,
  - obóz terapeutyczny dla rodzin alkoholowych,
  - promowanie trzeźwego trybu życia.
- *Świetlica środowiskowa „Światelko Dzikuska” przy Klasztorze Sióstr Urszulanek SJK:*
  - prowadzi zajęcia pozalekcyjne i profilaktyczne,
  - organizuje czas wolny i prowadzi dożywianie dzieci.
- *Towarzystwo Przyjaciół Dzieci:*
  - prowadzi świetlicę środowiskową dla dzieci z zajęciami pozalekcyjnymi,
  - organizuje czas wolny i prowadzi dożywianie dzieci,
  - zajmuje się organizacją wypoczynku dla dzieci z grup podwyższonego ryzyka.
- *Stowarzyszenie Ochotniczych Hufców Pracy:*
  - zajmuje się promowaniem trzeźwego trybu życia,
  - organizuje obozy profilaktyczno-terapeutyczne dla młodzieży.
- *Związek Harcerstwa Polskiego – Komenda Hufca Sieradz miasto:*
  - zajmuje się organizacją wypoczynku dla dzieci z grup podwyższonego ryzyka.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień

Dane Urzędu Miasta Sieradz.

Wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w mieście nieznacznie zwiększyła się w roku 2004 w stosunku do lat 2003 i 2002. W 2002 r. wynosiła 515.614 zł, w 2003 r. – 664.955 zł, a w 2004 r. – 683.274 zł.

Na zlecenie Urzędu Miasta w Sieradzu został zrealizowany raport na temat nadużywania alkoholu i środków odurzających, w którym ujęto również nadużywanie palenia papierosów i występowanie przemocy wobec nieletnich, popełniane przez rodziców pod wpływem alkoholu.

Badanie miało na celu przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez dzieci i młodzież substancji psychoaktywnych, w szczególności stopnia:

- nadużywania alkoholu;
- nadużywania środków odurzających;
- palenia papierosów.

Podstawowym materiałem badawczym były pytania dotyczące ilości zażywanych substancji psychoaktywnych, skierowane do dzieci i młodzieży, mających doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była jednak również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu, jak podaży. W badaniu poruszono zatem takie kwestie, jak dostępność substancji psychoaktywnych, zarówno w wymiarze fizycznym, jak i psychologicznym, gotowość do podjęcia prób z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem.

W raporcie wskazano przyczyny występowania problemów uzależnień:

- Niewystarczająca wiedza na temat zjawiska narkomanii i uzależnienia alkoholowego. Głównymi źródłami informacji o uzależnieniach są media. Dopiero na drugim planie pojawiają się szkoła i rodzina.
- Łatwy dostęp do narkotyków, zarówno na terenie szkoły, jak i poza nią, tj. w miejscach częstych spotkań młodzieży, takich jak dyskoteki, puby, prywatki.
- Występowanie problemów szkolnych, rodzinnych i społecznych (brak perspektyw życiowych rodziny, bezrobocie, trudna sytuacja finansowa).
- Niezdolność młodzieży do radzenia sobie z trudami życia codziennego i związana z tym ucieczka w świat uzależnień.
- Ciekawość oraz nieświadomość szybkiego uzależniania się od niektórych narkotyków i alkoholu. Pragnienie dopasowania się do otoczenia znajomych. Podatność młodych ludzi na negatywne wpływy otoczenia.
- Brak natychmiastowej reakcji ze strony szkoły i rodziny, spowodowany albo brakiem wiedzy na temat objawów zażywania narkotyków, bądź też niewystarczającym zainteresowaniem dorastającym dzieckiem. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest skala inicjacji alkoholowej w towarzystwie i za aprobatą rodziców.

Autorzy raportu przedstawili wytyczne dla działań neutralizujących problemy uzależnień. Zmiany postaw młodych ludzi oraz negatywnych wpływów otoczenia, będących przyczyną patologicznych zachowań, powinny być dokonywane poprzez wprowadzanie na szeroką skalę działań profilaktycznych. Zmiany te, aby były skuteczne, muszą swym zasięgiem objąć wszystkie elementy otoczenia młodych ludzi, tj. rodzinę, grupę rówieśniczą, szkołę oraz społeczność lokalną (programy całościowe). Ponadto wszelkie działania, podejmowane w kierunku zapobiegania uzależnieniom, powinny łącznie przewidywać trzy rodzaje przedsięwzięć programowych:

- programy edukacyjno-informacyjne,
- programy rozwojowo – alternatywne,
- programy kompensacyjno-wzmacniające.

Wybiórcze podejście do problemu, bez zrozumienia i uwzględnienia wspierających się nawzajem wszystkich trzech bloków programowych, znacznie obniża skuteczność działań profilaktycznych.

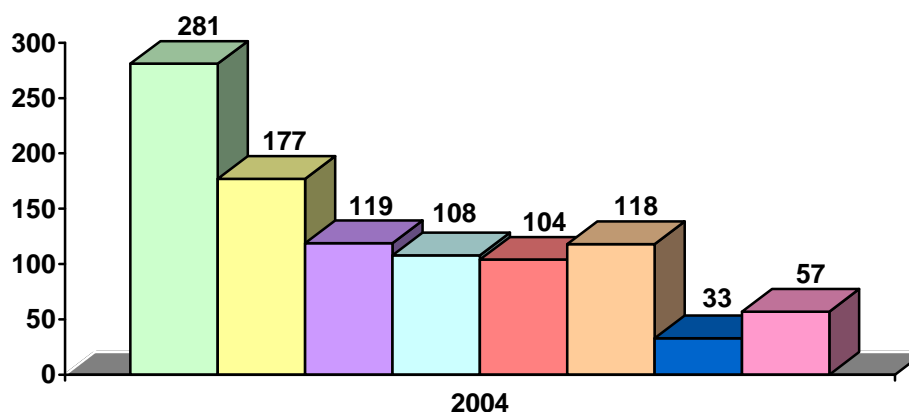

2.7. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miasta.

W 2004 roku na terenie miasta i gminy Sieradz odnotowano 2.035 przestępstw o charakterze kryminalnym, 145 o charakterze gospodarczym i 214 przestępstw w komunikacji drogowej.

Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie miasta i gminy Sieradz w 2004 r.

■ włamania do pojazdów	■ włamania do obiektów handlowych
■ uszkodzenia mienia	■ kradzieże pojazdów
■ włamania do komórek	■ włamania do obiektów innych
■ włamania mieszkaniowe	■ rozboje, bójki, pobicia

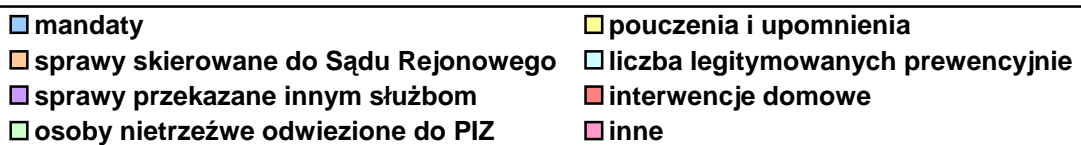
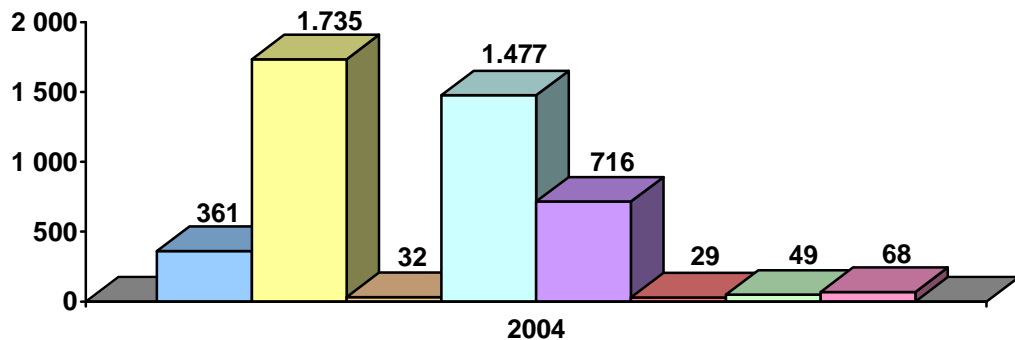
Dane Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu.

Policjanci Komendy Powiatowej Policji odnotowali 281 przypadków włamania do pojazdów, 177 włamań do obiektów handlowych, 104 włamania do komórek, 118 włamań do obiektów innych i 33 włamania mieszkaniowe. Zanotowali też 119 przypadków uszkodzeń mienia. Kolejna grupa przestępstw, to kradzieże pojazdów – 108 i rozboje, bójki i pobicia – 57 przypadków.

Jeśli chodzi o zagrożenie przestępczością nieletnich na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu, to 84 sprawców popełniło 112 czynów karalnych, co stanowiło 4,9% ogółu stwierdzonych przestępstw.

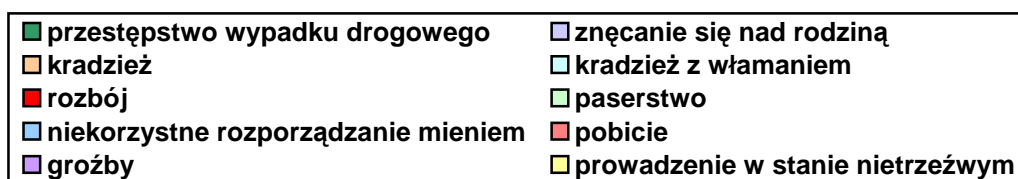
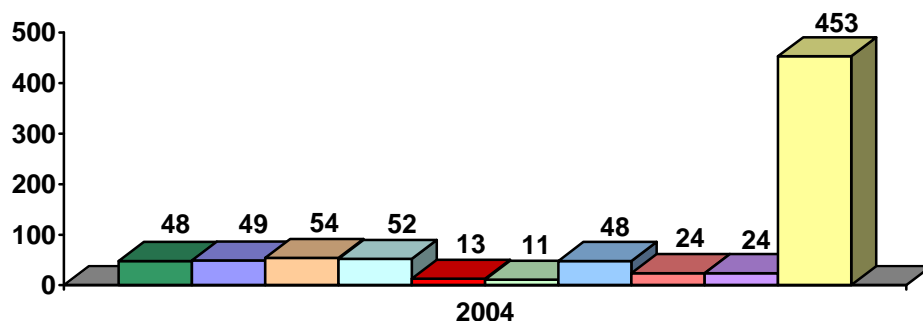
Liczba interwencji Straży Miejskiej na terenie miasta Sieradz w 2004 r.

Dane Straży Miejskiej w Sieradzu.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej udzielili 1.735 pouczeń i upomnień oraz wylegitymowali przewencyjnie 1.477 osób; 716 spraw przekazali innym służbom i instytucjom. Strażnicy wystawili 361 mandatów, odwieźli 49 osób nietrzeźwych do Powiatowej Izby Zatrzymań lub miejsca zamieszkania, 32 sprawy skierowali do Sądu Rejonowego, 29 razy interweniowali w domach podczas służb łączonych z Komendą Powiatową Policji. Wśród 68 innych interwencji były m.in. zabezpieczenia awarii, kolizji drogowych lub miejsc znalezienia niewypału, a także konwoje dokumentów.

Stan bezpieczeństwa i przestrzegania prawa na terenie objętym właściwością Sądu Rejonowego w Sieradzu w 2004 r.

Dane Sądu Rejonowego w Sieradzu.

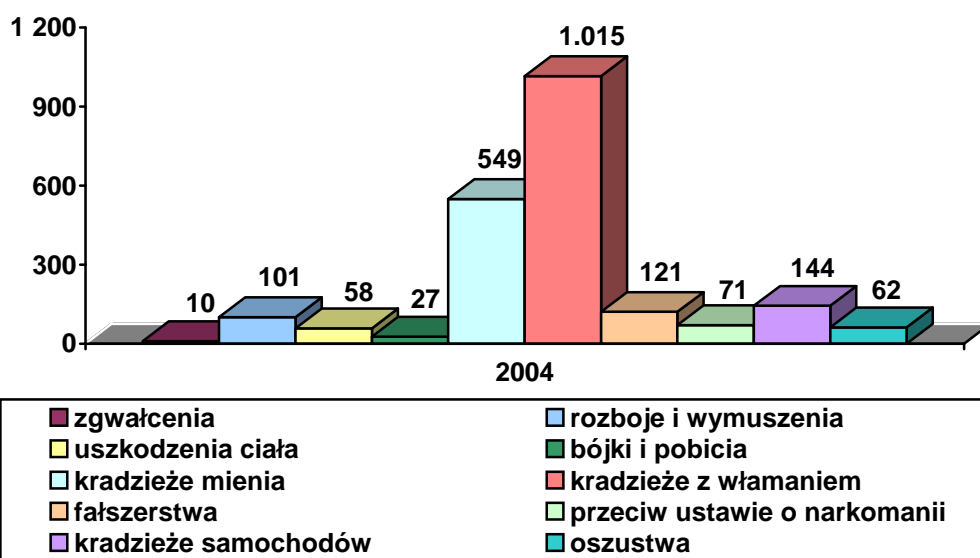

W 2004 r. Sąd Rejonowy skazał łącznie 1.165 osób, w tym: 54 za kradzież, 52 za kradzież z włamaniem, 49 za znęcanie się nad rodziną, 48 za przestępstwo wypadku drogowego i 48 za doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. 24 osoby zostały skazane za pobicie, także 24 za groźby. W dalszej kolejności byli skazani za rozbój – 13 – i paserstwo – 11 osób. Najliczniejszą grupę skazanych stanowili prowadzący pojazdy w stanie nietrzeźwym – 453 osoby.

W 2004 r. w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego rozpoznano łącznie 378 spraw nieletnich, w tym w stosunku do 278 nieletnich o czyny karalne.

Stan zagrożenia przestępczością w okręgu działania Prokuratury Rejonowej w Sieradzu w 2004 r.

Dane Prokuratury Rejonowej w Sieradzu.

W 2004 r. wpłynęło do Prokuratury Rejonowej 4.735 spraw karnych, w tym dotyczących m.in.: kradzieży z włamaniem – 1.015, kradzieży mienia – 549, kradzieży samochodów – 144, fałszerstw – 121, rozbojów i wymuszeń – 101, ustawy o narkomanii – 71, oszustw – 62, uszkodzeń ciała – 58, bójek i pobić – 27 oraz zgrowałceń – 10.

Prokuratorzy skierowali 1.152 akty oskarżenia oraz 44 wnioski o warunkowe umorzenie postępowania karnego. Wobec niewykrycia sprawców czynu umorzono 1.893 sprawy, wobec znikomej szkodliwości czynu zostały umorzone 24 sprawy. Wszczęcia postępowania przygotowawczego odmówiono w 460 przypadkach.

W 2004 r. zaobserwowano tendencje do zmniejszania się ilości popełnionych przestępstw takich jak: zgrowałcenia, rozboje, wymuszenia i kradzieże mienia. Zwiększyła

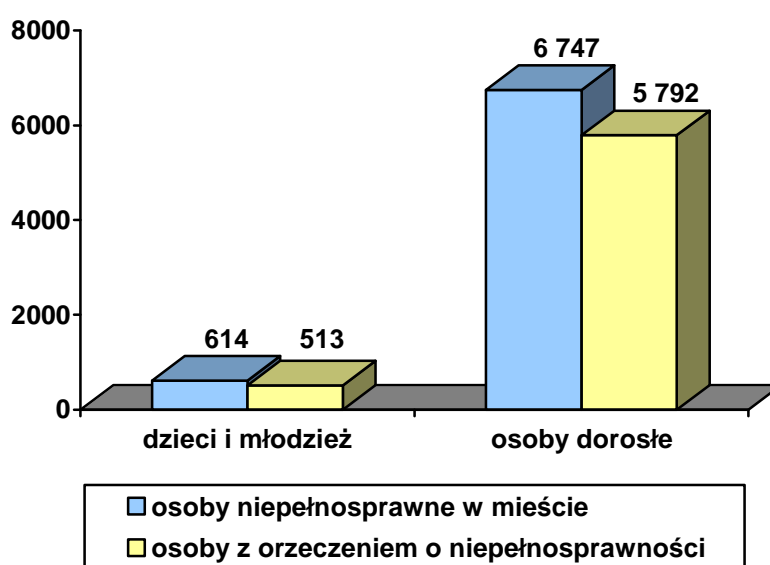
się natomiast ilość popełnianych przestępstw z kategorii: uszkodzenia ciała, bójki i pobicia oraz kradzieże samochodów.

2.8. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STAROŚCI

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W mieście Sieradzu w roku 2004 z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej skorzystało ogółem 930 odbiorców. Niepełnosprawność jest czwartą co do wielkości, pod względem liczby beneficjentów, przyczyną udzielania wsparcia.

Liczba osób niepełnosprawnych w Sieradzu w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego na terenie miasta Sieradz w 2002 roku zamieszkiwało 7.361 osób niepełnosprawnych, w tym 6.305 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

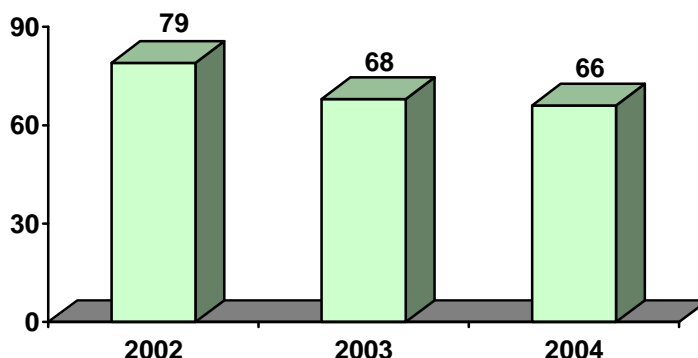
Jednostki i instytucje świadczące opiekę i pomoc osobom niepełnosprawnym to:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a w jego ramach:
  - Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
  - Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży,
  - Dom Dziennego Pobytu,
  - Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Polski Związek Głuchych,
- Stowarzyszenie Sieradzki Klub „Amazonka”,
- Polski Związek Niewidomych,
- Sieradzkie Koło Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego,
- Stowarzyszenie na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu”,
- Domy Pomocy Społecznej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus”,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – Stowarzyszenie Charytatywne.

Z problemem niepełnosprawności bezpośrednio wiąże się kwestia osób starych. Jak wynika z danych GUS, w przyszłości będziemy mieli do czynienia ze zwiększającą się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, co oznacza w najbliższej perspektywie konieczność dostosowania odpowiedniej infrastruktury społecznej dla potrzeb tej wzrastającej grupy.

Usługi opiekuńcze w latach 2002-2004

liczba osób, którym przyznano decyzję o świadczeniu

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Podstawowymi formami wsparcia dla osób starych są pomoc finansowa, usługi opiekuńcze oraz praca socjalna. Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi jak dotychczas jest w miarę stabilna i nie ulega gwałtownym zmianom. Przynajmniej na razie nie występuje zwiększone zapotrzebowanie na opiekę całodobową, ale to może w najbliższym czasie ulec zmianie.

2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, kościoły, szkoły, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MOPS, radnych, mieszkańców miasta.

Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Słabe strony miasta

Mieszkańcom Sieradza najbardziej przeszkadza zanieczyszczanie miasta przez psy i koty, dewastowanie mienia publicznego oraz zdemoralizowana młodzież, gromadząca się w miejscach publicznych. Najbardziej brakuje w mieście inwestycji tworzących nowe miejsca pracy, częstych patroli Straży Miejskiej, a także miejsc rozrywek kulturalnych (zwłaszcza kina) oraz miejsc pozwalających dzieciom i młodzieży wypełnić wolny czas. Według respondentów najszybciej powinien ulec zmianie poziom bezrobocia poprzez radykalną poprawę możliwości zatrudniania osób bezrobotnych. Potrzebna jest też poprawa stanu bezpieczeństwa w mieście. Zwrócono także uwagę na zły stan nawierzchni dróg i chodników.

Najważniejsze problemy społeczne w mieście

Za najważniejsze problemy w mieście uznano przede wszystkim bezrobocie (zwłaszcza wśród ludzi młodych) i alkoholizm. Poważnym i narastającym problemem wskazanym przez respondentów jest również ubożenie mieszkańców. Jest ono spowodowane wzrostem bezrobocia i przyczynia się do pogłębiania patologii społecznych oraz wzrostu niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin. Mieszkańcy odczuwają również poczucie braku bezpieczeństwa.

Szczególnie narażone grupy społeczne

Za szczególnie narażone grupy, do których powinna trafiać w pierwszej kolejności pomoc, uznano osoby bezrobotne i ich rodziny, a także rodziny, w których występuje problem uzależnień i przemocy. Kolejną grupą, która odczuwa skutki problemów społecznych, są dzieci i młodzież, przede wszystkim te pochodzące z rodzin biednych, wielodzietnych i dysfunkcyjnych. Wybór ten uzasadniano głównie ubóstwem, brakiem miejsc pracy oraz miejsc organizujących czas wolny. Za osoby, które w największym stopniu dotykają lokalne problemy społeczne, uznano także ludzi starszych, schorowanych, niepełnosprawnych, samotnych i bezdomnych. Ich również pomoc społeczna powinna otaczać szczególną opieką.

Respondenci wskazali nie tylko środowiska, do których należy skierować pomoc, ale wymieniali także miejsca, w których zjawiska o charakterze patologicznym występują ze szczególnym natężeniem. Do takich miejsc należy zaliczyć m.in. okolice rynku i starego miasta, osiedla mieszkaniowe: Jaworowe, Klonowe, Mickiewicza,

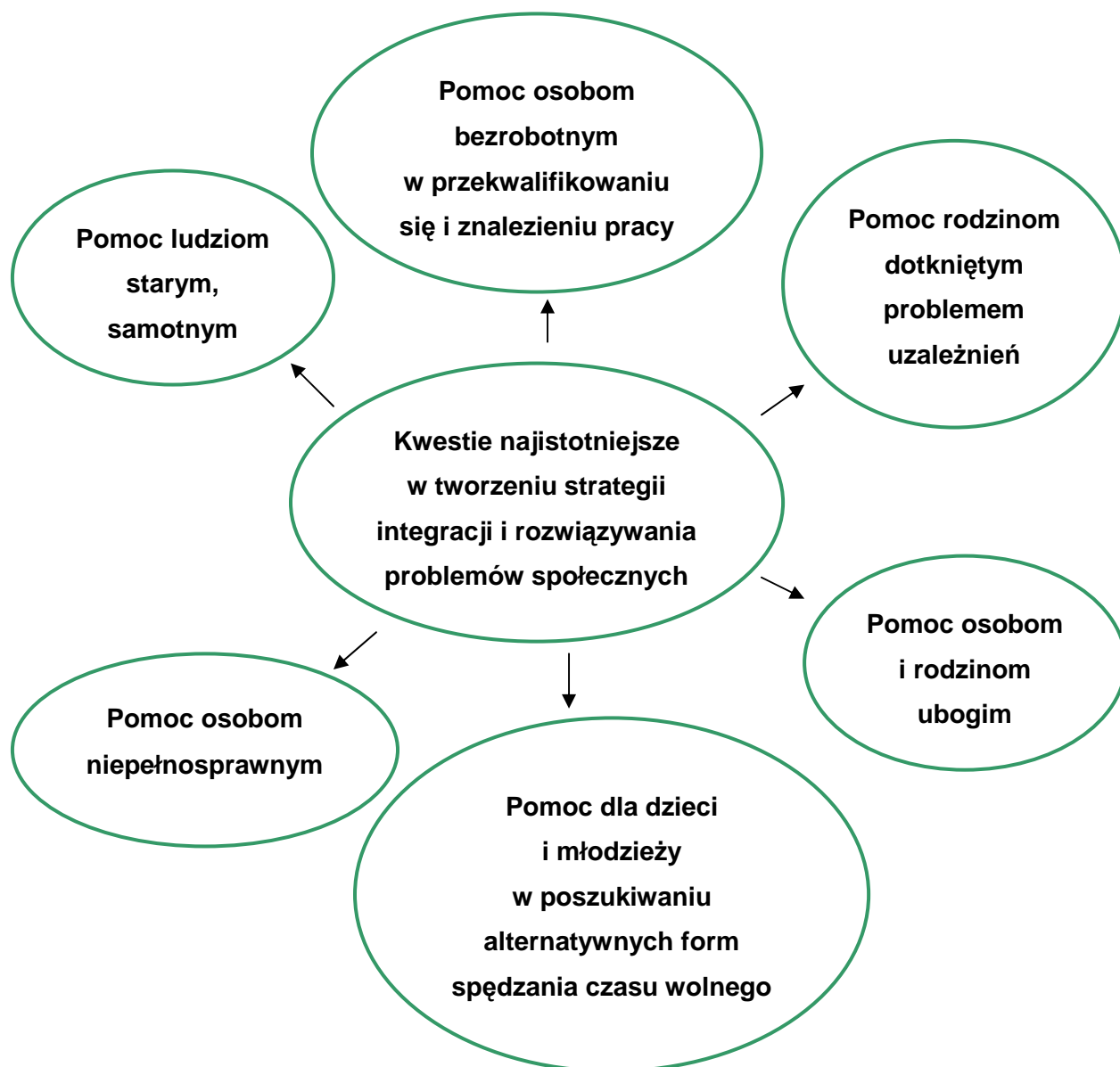
Broniewskiego, Polna, a także okolice parków, dworców, szkół, pubów, dyskotek i sklepów z alkoholem.

Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu strategii

Ankietowani wskazali również problemy, na których powinna skupić się lokalna strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych miasta. Wybierali trzy najistotniejsze kwestie z zamkniętego katalogu. Przedstawiamy kwestie, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Lp.	Problemy społeczne	Liczba wskazań
1.	Pomoc osobom i rodzinom ubogim	30
2.	Pomoc osobom bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy	19
3.	Pomoc ludziom starym, samotnym	19
4.	Pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień	17
5.	Pomoc dla dzieci i młodzieży w poszukiwaniu alternatywnych form spędzania czasu wolnego – profilaktyka i przeciwdziałanie przestępczości nieletnich	17
6.	Pomoc osobom niepełnosprawnym	13

Z powyższego zestawienia wynika rozkład wskazań istniejących kwestii społecznych, które winny stać się przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego. Kwestie te szeregujemy następująco:

Badania własne Centrum AV.

Ponadto do kwestii ważnych zaliczono również pomoc bezdomnym, pomoc dla samotnych kobiet w ciąży i matek, które są w trudnej sytuacji życiowej, pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową, pomoc osobom nieradzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci, pomoc dla rodzin i osób w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych, pomoc osobom w integracji ze społeczeństwem (marginalizowanym i wykluczonym), pomoc w dostępie do profilaktyki i ochrony zdrowia dla osób marginalizowanych, a także pomoc ludziom dotkniętym skutkami powodzi lub innymi klęskami. Należy dodać, że w prezentowanym zestawieniu pominięto kategorie, na które nie było wskazań – na przykład kwestie pomocy uchodźcom, byłym więźniom w powrocie do społeczeństwa oraz chorym na AIDS.

2.11. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed tą organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została opracowana przez zespół przygotowujący dokument podczas posiedzenia plenarnego.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- świetlice środowiskowe realizujące programy profilaktyczne (6),
- powstaje park sportowo-rekreacyjny,
- koalicja NGO-s (organizacje pozarządowe) i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- program przeciwdziałania marginalizacji,
- Szeroka oferta Miejskiego, Młodzieżowego i Powiatowego Domu Kultury, Biblioteki Miejskiej i Powiatowej,

- dobra komunikacja w sprawach dziecka ze służbą zdrowia,
- współpraca kuratorów, pedagogów, policji, sądu,
- realizacja kontraktu socjalnego,
- warsztaty umiejętności dla rodzin niewydolnych wychowawczo,
- aktywnie działające Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Związek Harcerstwa Polskiego, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Czerwony Krzyż,
- możliwość doksztalcania się na miejscu w szkołach wyższych dla pracowników socjalnych oraz wszystkich mieszkańców,
- dobra współpraca z kościołami, Akcją Katolicką.

Słabe strony

- za mało świetlic (szczególnie brakuje ich w osiedlach Klonowe I i II, Dziewiarz),
- ograniczona ilość form spędzania popołudniowych zajęć – kawiarenki, place zabaw,
- ograniczona edukacja kulturalna,
- niewystarczająca diagnoza sytuacji dziecka,
- brak zorganizowanej formy pracy wolontariuszy.

Szanse

- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- wzrost świadomości społecznej władz samorządowych,
- wejście Polski do Unii Europejskiej szansą na poprawę polityki społecznej na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- decentralizacja władzy sprzyja pomocy społecznej dzieciom i młodzieży,
- prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- występowanie zjawiska rozpadu więzi społecznych i zaniku kontroli społecznej oraz zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnień, zjawiska rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa,
- niski poziom kultury prawnej wśród społeczeństwa,
- brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w obrębie świadczeń rodzinnych.

Kwestia osób bezrobotnych

Mocne strony

- istnienie Klubu Integracji Społecznej,
- Istnienie Powiatowego Urzędu Pracy (w nim m.in. Klub Pracy), Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- funkcjonuje strefa ekonomiczna,
- organizowane są roboty publiczne, staże, przekwalifikowania,
- system kształcenia dla dorosłych – pomoc MOPS przeznaczona dla klientów ośrodka,
- rozwija się sieć szkół wyższych (4),
- funkcjonująca w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej jadłodajnia.

Słabe strony

- brak branżowych organizacji pozarządowych,
- bardzo ograniczona oferta rynku pracy,
- niewielka liczba inwestycji w strefie,
- bezrobotni to głównie osoby po 50 r.ż., kobiety długotrwale bezrobotne, bezrobotni bez kwalifikacji,
- bezradność i mała mobilność bezrobotnych,
- dziedziczenie bezrobocia.

Szanse

- współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych,
- fundusze strukturalne.

Zagrożenia

- szara strefa,
- wzrost bezrobocia długotrwałego, zjawiska dziedziczenia bezrobocia oraz rozwój zjawiska wykluczenia społecznego,

- programy dla długotrwale bezrobotnych nie są powiązane z programami rozwoju zasobów ludzkich, przekwalifikowań i reorganizacją,
- nie wzrasta mobilność zawodowa,
- istnienie zjawiska osłabienia instytucji rodzinnych w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem oraz zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony

- dobry dostęp do Domów Pomocy Społecznej,
- dobry dostęp do Domu Dziennego Pobytu,
- możliwość wykorzystania infrastruktury Sieradzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej,
- miejsca dla osób obłożnie chorych, hospicjum, Zakład Opieki Leczniczej,
- oferta kulturalna dla seniorów.

Słabe strony

- ograniczony przepływ informacji o formach aktywizacji,
- brak wzorów aktywizacji seniorów,
- słaba pozycja materialna seniorów.

Szanse

- szkolenia kadry realizującej pomoc osobom starszym,
- dostosowywanie standardów usług do wymogów Unii Europejskiej,
- nie istnieje problem ujawniających się enklaw starości,
- patologia społeczna nie wzrasta wśród osób starszych.

Zagrożenia

- niewystarczające działania mające na celu uwrażliwienie systemu oświaty na problem osób starszych,
- wzrost liczby osób samotnych,
- niedostosowanie infrastruktury do osób starszych,
- brak koordynacji działań podmiotów na rzecz osób starszych,
- migracja ludzi młodych na inne tereny oraz niekorzystne zjawiska demograficzne,
- niesprzyjająca pomocy osobom w III wieku ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju,

- brak możliwości poprawy warunków osób starszych dzięki nowemu systemowi emerytalno-rentowemu oraz systemowi prawnemu regulującemu funkcjonowanie nowych form pomocy społecznej.

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony

- Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- ośrodek adaptacyjny dla dzieci niepełnosprawnych,
- liczne organizacje pozarządowe,
- istnienie szkół integracyjnych i przedszkoli,
- bliskość Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego,
- bliskość Domu Pomocy Społecznej dla dzieci,
- dobra baza rehabilitacyjna,
- istnieją grupy wsparcia dla chorych psychicznie (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie), w Warcie Zakład Opieki Leczniczej dla chorych psychicznie,
- integracja środowiska – doświadczenia w organizacji imprez.

Słabe strony

- nie do końca zinwentaryzowane bariery architektoniczne,
- brak osoby posługującej się językiem migowym w Urzędzie Miasta/MOPS-ie.

Szanse

- współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,
- nie zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Zagrożenia

- niesprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,
- za małe upowszechnienie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- brak działań w celu likwidacji istniejących barier architektonicznych,
- wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze i stacjonarne.

Kwestia ludzi bezdomnych

Mocne strony

- niewielka liczba bezdomnych (6-10),
- wiedza o miejscach pobytu,
- bilet kredytowany, gorący posiłek, odzież z PKPS dla bezdomnych,
- dobra współpraca ze Strażą Miejską i Policją,
- mieszkańcy sygnalizują o miejscach pobytu bezdomnych,
- porozumienie ze schroniskiem dla bezdomnych mężczyzn w Henrykowie,
- baza danych dotycząca instytucji pomagających kobietom.

Słabe strony

- ograniczony dostęp do bezdomnych,
- głębokie uzależnienie bezdomnych,
- brak lokali socjalnych (plan budowy i program),
- brak NGO-s,
- zagrożenie eksmisjami.

Szanse

- dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności,
- system gospodarczy mający wpływ na problem bezdomności w mieście.

Zagrożenia

- nieobiektywne przedstawianie w mediach zjawiska bezdomności,
- społeczeństwo nie akceptuje osób bezdomnych,
- istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych,
- ograniczanie praw obywatelskich osób bezdomnych.

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony

- istnieje poradnia odwykowa, NGO-s, grupy AA,
- bliskość ośrodka oferującego leczenie stacjonarne (Warta, 15 km),
- szkoły posiadają programy profilaktyki (uczniowie, rodzice, psycholog),
- dobra wymiana informacji,

- organizowane są systematycznie kampanie medialne/festyny,
- organizowane są obozy wypoczynkowo-profilaktyczne (dla ok. 80 osób rocznie) i wypoczynek profilaktyczny (ok. 700 osób rocznie),
- Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, sprawnie działający system informacji, telefon zaufania (Niebieski Pokój w Komendzie Powiatowej Policji).

Słabe strony

- braki kadrowe w poradni odwykowej,
- brak poradni specjalistycznej dla narkomanów,
- brak możliwości terapii i detoksykacji dzieci,
- zbyt późne objęcie pomocą dzieci z problemem narkomanii,
- częste bagatelizowanie problemu,
- brak hostelu dla ofiar przemocy.

Szanse

- traktowanie uzależnienia jako problemu społecznego,
- współpraca fachowców różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy.

Zagrożenia

- nie wystarczające możliwości, by sprostać potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych,
- istnienie zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności społecznej.

Kadra pomocowa i organizacje pozarządowe

Mocne strony

- doświadczona kadra,
- dobrze wykształcona kadra,
- doskonalenie kadr,
- kadra współpracuje ze szkołami.

Słabe strony

- niewystarczająca kadra pracowników socjalnych,
- zbyt duże obciążenie pracą,
- brak centrum wolontariatu.

Szanse

- dobre przygotowanie zawodowe absolwentów szkolnictwa do potrzeb rynku w zakresie służb pomocy społecznej,
- stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej.

Zagrożenia

- niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość wykwalifikowanej kadry.

2.12. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie miasta lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.12.1 INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE

Instytucje oferujące pomoc i wsparcie prezentujemy w formie kart informacyjnych, które najtrafniej oddają możliwości udzielania wsparcia i pomocy mieszkańcom miasta. Karty zasobów zostały opracowane w ramach prac nad strategią i wskazują także pojawiające się w jednostkach potrzeby i możliwości rozwoju.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Urząd Miasta Sieradz

Plac Wojewódzki 1, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, współpracuje i koordynuje działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki jest skierowana do mieszkańców miasta Sieradz, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Ośrodek zatrudnia 26 pracowników socjalnych.

Świetlica Terapeutyczna

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Pomoc nauczycieli przy odrabianiu lekcji; rehabilitację społeczną (zajęcia z pedagogiem); organizowanie spotkań okolicznościowych dla dzieci; zajęcia umuzykalniające; zajęcia kulturalno-oświatowe; poradnictwo i pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki skierowana jest do dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną lub dotkniętych wypadkami losowymi w wieku 7 – 13 lat (szkoła podstawowa). Ośrodek obejmuje opieką 51 wychowanków.

Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Ćwiczenia i gry psychologiczne, gry, zabawy towarzyskie, gry i zajęcia dydaktyczne, zajęcia plastyczne, techniczne, konstrukcyjne, czytelnicze i umuzykalniające, gry i zabawy ruchowe, pomoc w odrabianiu lekcji.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta skierowana jest do młodzieży uczącej się w gimnazjum. Placówka dysponuje 25 miejscami.

Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Zajęcia prowadzone przez instruktorów terapii zajęciowej w zakresie usamodzielnienia osobistego, samoobsługi, integracji, uspołecznienia. Uczestnicy są objęci opieką pielęgniarstwa i pedagogiczną. Mają również zapewnione ćwiczenia z zakresu rehabilitacji ruchowej, zajęcia rytmiczne, plastyczne. Dla 3 dzieci nauczyciele ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego prowadzą nauczanie indywidualne.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki skierowana jest do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z porażeniem mózgowym, zespołem Downa i upośledzeniem umysłowym oraz innymi schorzeniami, które ograniczają samodzielną egzystencję. Ośrodek obejmuje opieką 16 osób.

Dom Dziennego Pobytu

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Placówka oferuje pomoc w organizacji życia osobom niepracującym, emerytom i rencistom aktywizację ich życia bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. Zapewnia możliwość wykupienia posiłków, gimnastykę rehabilitacyjną oraz spędzanie czasu w ramach wybranych zajęć.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki jest skierowana do osób starszych, niepracujących. Z pomocy ośrodka korzysta 20 osób.

Dom Pomocy Społecznej

ul. Armii Krajowej 34, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe

ul. Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Placówka oferuje pełny zakres usług pielęgnacyjnych, rehabilitacyjnych, pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego, utrzymaniu kontaktu z rodziną oraz pomoc w załatwianiu spraw życiowych. Placówka zapewnia daleko idącą indywidualizację usług w zależności od potrzeb.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki jest skierowana do osób w podeszłym wieku. Z pomocy ośrodka korzysta 278 osób.

Dom Pomocy Społecznej w Sieradzu z Filią w Witowie

ul. Armii Krajowej 34, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe

ul. Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Dom Pomocy Społecznej jest instytucją zapewniającą całodobową opiekę osób drugich. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Właściwy zakres usług, zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu, oparty jest o indywidualne potrzeby mieszkańca.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta skierowana jest do osób w wieku podeszłym. Liczba miejsc statutowych – 271.

Dom Pomocy Społecznej w Sieradzu

ul. Dominikańska 16, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Podmiot niepubliczny

Zgromadzenie Sióstr Urszulanek SJK w Sieradzu

ul. Dominikańska 16

2. Co oferuje (zakres usług):

Dom Pomocy Społecznej jest instytucją zapewniającą całodobową opiekę osób drugich. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Właściwy zakres usług, zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu, oparty jest o indywidualne potrzeby mieszkańca.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Dom przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Liczba miejsc statutowych – 35.

Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci

ul. Dominikańska 16, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe

ul. Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Placówka oferuje całodobową opiekę dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz zabezpiecza podstawowe potrzeby bytowe, zdrowotne, rehabilitacyjne, edukacyjne, religijne, kulturalne i społeczne.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki jest skierowana do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Z pomocy ośrodka korzysta 35 osób.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusz Korczaka

ul. Krakowskie Przedmieście 58, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe

ul. Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Placówka oferuje naukę w ramach: Szkoły Podstawowej, Gimnazjum, Zasadniczej Szkoły Zawodowej, Szkoły specjalnej Przystosabiającej do Pracy, Oddziały przystosabiające do pracy w ramach Zasadniczej Szkoły Zawodowej. Ośrodek prowadzi Internat. Na rzecz dzieci niepełnosprawnych oraz wspierania ich rodzin działa przy SOSzW Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu”. Ośrodek organizuje dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 25 lat upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta jednostki skierowana jest do dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim. Ośrodek obejmuje obecnie opieką 306 osób.

Jadłodajnia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Gorący posiłek dla potrzebujących (zupy z pieczywem) przez siedem dni tygodnia. Obiady, śniadania i kolacje dla klientów MOPS w dni powszednie.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Rodziny kwalifikujące się do tej formy pomocy, zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, w tym z powodu ubóstwa, bezrobocia, uzależnienia, inwalidztwa, długotrwałej choroby, bezdomności, osoby starsze. Dla osób leżących posiłki są dostarczane przez opiekunki ze Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Amicus”. W roku 2004 z pomocy korzystało 480 osób.

Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

2. Co oferuje (zakres usług):

Diagnoza sytuacji indywidualnych i lokalnych zjawisk patologicznych, szczególnie w zakresie przemocy domowej; podejmowanie interwencji na rzecz ochrony rodziny przed przemocą; udzielanie wszechstronnego specjalistycznego poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego i pedagogicznego; współpraca z instytucjami, służbami i organizacjami w zakresie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej; prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin; organizowanie grup wsparcia i samopomocy; prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w środowisku lokalnym i współpraca z mediami w tym zakresie; pomoc

psychologiczna poprzez zatrudnianie psychologów w Gimnazjum nr 1,2,3 i w 7 szkołach podstawowych dla potrzeb uczniów, rodziców, pedagogów i wychowawców.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Oferta ośrodka skierowana jest do osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej na skutek konfliktów rodzinnych, przemocy w rodzinie, uzależnień, problemów wychowawczych z dziećmi, problemów zdrowotnych. Z pomocy korzysta 1.015 osób.

W ramach Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej działa **Klub Integracji Społecznej**, który jest placówką aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Celem Klubu jest reintegracja zawodowa i społeczna osób dotkniętych wykluczeniem społecznym.

2. Co oferuje (zakres usług):

Rozwijanie i umacnianie umiejętności psychospołecznych (interpersonalnych, komunikacyjnych) uczestników; kształtowanie umiejętności zwiększających szansę znalezienia zatrudnienia na otwartym rynku pracy (sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej); wzmocnienie umiejętności oraz nauka planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza poprzez możliwość osiągnięcia własnych dochodów; motywowanie do większej aktywności – zaradności w trudnych sytuacjach życiowych; prowadzenie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych; udostępnianie bazy z ofertami pracy, m.in. lokalnej prasy, ogłoszeń i ofert internetowych; inicjowanie i koordynowanie działalności samopomocowej w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych, socjalnych.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Z bieżących usług Klubu (informacja o ofertach pracy, poradnictwo, doradztwo) może korzystać każdy mieszkaniec Sieradza. W zorganizowanych formach działalności Klubu (warsztaty, szkolenia) uczestniczyć mogą po weryfikacji osoby podlegające wykluczeniu społecznemu w myśl ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

ul. Polna 18/20, 98-200 Sieradz

1. Podmiot prowadzący:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5, 98-200 Sieradz

(finansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z udziałem środków własnych gminy)

2. Co oferuje (zakres usług):

Ogólne usprawnienie; rozwijanie umiejętności wykonania czynności życia codziennego; przygotowanie do życia w środowisku przez rozwój umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu; rehabilitacja ruchowa; udział w zajęciach dostosowanych do indywidualnych możliwości w zakresie: krawiectwa, haftu, obsługi urządzeń biurowych i komputera, gospodarstwa domowego, ogrodnictwa; zajęcia plastyczne, muzyczne.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki (kategorie i ilość klientów):

Warsztaty są przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, posiadających wskazania do terapii, zawarte w aktualnym orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wydanym przez właściwy organ. Ośrodek posiada 15 miejsc, a w roku 2004 skorzystało z usług 20 osób.

2.12.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W mieście Sieradz funkcjonują: 1 fundacja, 47 stowarzyszeń, 5 parafii kościoła rzymskokatolickiego oraz 2 inne kościoły. Pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym istnieje dobry przepływ informacji dotyczący podopiecznych korzystających z pomocy. Podejmowana jest współpraca z tymi organizacjami w zakresie: zlecenia realizacji zadań własnych (68 przypadków) – w 4 obszarach: obszar ochrony i promocji zdrowia, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, obszar kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, upowszechniania kultury fizycznej i sportu; dofinansowania działalności statutowej organizacji (2) – Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” i Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”; wsparcia rzeczowego (12), wsparcia lokalowego (8) – zwolnienie z czynszu oraz doradztwa i konsultacji (220). Samorząd miasta dysponuje uregulowaniami określonymi przez odpowiedni akt prawa

miejscowego, dotyczącymi współpracy z organizacjami należącymi do sektora pozarządowego. Jest to „Program współpracy Samorządu miasta Sieradz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2005”.

Każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, winna organizować współpracę między samorządem a organizacjami pozarządowymi, aby współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego forum pomocy. Poniżej prezentowane są wszystkie organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Sieradz.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA SIERADZ

1. Fundacja Wspierania Rozwoju Kultury Miasta Sieradz
Sieradz, ul. Żwirki i Wigury 4
Prezes – Michał Kłos
2. Klub Sportowy „UNIA” Sieradz
Męka, ul. Torowa 1
Prezes – Ryszard Perka
3. Klub Sportowy „WARTA”
Sieradz, ul. Sportowa 1
Prezes – Sławomir Balcerzak
4. Klub Sportowy „ŻEGLINA”
Sieradz, ul. Sportowa 1
Kierownik – Włodzimierz Błoński
5. Komenda Hufca ZHP Sieradz – Miasto
Sieradz, ul. Piłsudskiego 7
Komendant – Andrzej Dobrynin
6. Ludowy Klub Sportowy „PIAST”
Sieradz, ul. Polna 26
Prezes – Maciej Sulgan
7. Miejski Szkolny Związek Sportowy
Sieradz, ul. Sportowa 1
Prezes – Jacek Goc
8. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego

- Sieradz, ul. Polna 26
Dyrektor – Zbigniew Podsiadły
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Męce
Sieradz, ul. Torowa 1
Prezes – Stanisław Kaczmarek
Naczelnik – Leszek Wojtkiewicz
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Męckiej Woli
Sieradz, ul. Sosnowa 1
Prezes – Kazimierz Płachta
Naczelnik – Mariusz Szczepaniak
11. Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Monicach
Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 156
Prezes – Krzysztof Chlebicz
Naczelnik – Andrzej Garbala
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Woźnikach
Sieradz, ul. Nadwarciańska 1
Prezes – Marian Janeczek
Naczelnik – Józef Świniarski
13. Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu – Zapuście Wielkiej
Sieradz, ul. Ludowa 94
Prezes – Janina Kolasa
Naczelnik – Czesław Kolasa
14. Ochotnicza Straż Pożarna w Sieradzu
Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 1
Prezes – Jan Pędzik
Naczelnik – Sławomir Szczepaniak
15. Polski Czerwony Krzyż
Sieradz, Pl. Wojewódzki 3
Prezes – Jan Piekarek
Kierownik biura – Dorota Ozimek
16. Polski Komitet Pomocy Społecznej
Sieradz, Pl. Wojewódzki 1
Prezes – Henryk Waluda
17. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy

- Sieradz, ul. Kościuszki 5
Prezes – Marek Świerczyński
18. Polski Związek Głuchych – Koło Terenowe
Sieradz, ul. Kolegiacka 3
Prezes – Zdzisław Berliński
19. Polski Związek Niewidomych
Sieradz, ul. Kościuszki 5
Prezes – Zofia Nowak
20. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
Sieradz, ul. Łokietka 33/55
Prezes – Jan Kruszyński
21. Salezjańska Organizacja Sportowa „SALOS”
Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 123
Prezes – Ilona Lewandowska
22. Sieradzki Klub Tenisowy
Sieradz, ul. Sportowa 1
Prezes – Marek Pest
23. Sieradzki Szkolny Związek Sportowy
Sieradz, ul. Polna 26
Prezes – Maciej Szałowski
24. Sieradzki Klub Kyokushinkai
Sieradz, ul. Żeromskiego 9
Prezes – Marek Urbański
25. Sieradzki Klub Muay Thai „SKORPION”
ul. Armii Krajowej 6/8
Prezes – Mariusz Kwiatkowski
26. Sieradzkie Koło Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego
Sieradz, ul. Armii Krajowej 2/3
Prezes – Karol Męćfal
27. Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej
Sieradz, ul. Armii Krajowej 7
Prezes – Włodzimierz Joachimiak
28. Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „PRZYJAŹŃ”
Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 12/1

- Prezes – Sławomir Żyła
29. Stowarzyszenie Muzyczne „FERMATA”
Sieradz, ul. Jana Pawła II 48
Prezes – Eugeniusz Sej
30. Stowarzyszenie „PRO – FUTURA”
Sieradz, Pl. Wojewódzki 3
Prezes – Adam Stasiak
31. Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „PRZYSTAŃ”
Sieradz, ul. Lokajskiego 1
Prezes – Władysław Keler
32. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „DARY LOSU” przy
Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
Sieradz, Krakowskie Przedmieście 58
Prezes – Anetta Ślipek
33. Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Sieradzkiej
Sieradz, ul. Nenckiego 2
Prezes – Edmund Orszański
34. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „AMICUS”
Sieradz, ul. Nenckiego 2
Prezes – Alicja Spętana
35. Stowarzyszenie Przyjaciół 15 Sieradzkiej Brygady Wsparcia Dowodzenia
Sieradz, ul. Sienkiewicza 6
Prezes – płk Jan Kowalski
36. Stowarzyszenie Sieradzki Klub „AMAZONKA”
Sieradz, ul. Kościuszki 5
Prezes – Zofia Maciejewska
37. Stowarzyszenie Współpracy Polska – Wschód
Oddział Sieradz, ul. Warcka 3
Prezes – Agnieszka Raczko-Wojczyszyn
38. Świetlica „Światełko Dzikuska” przy Klasztorze SS Urszulanek SJK
Sieradz, ul. Dominikańska 16
Siostra Przełożona Maria Jachosz
39. Towarzystwo Przyjaciół Sieradza
Sieradz, ul. Kościuszki 5

- Prezes – Marek Nieradko
40. Towarzystwo Gimnastyczne „SOKÓŁ”
Sieradz
Prezes – Bronisław Pertkiewicz
41. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Sieradz, ul. Polna 26
Dyrektor – Anna Fabrowska
42. Uczniowski Klub Sportowy „JEDYNKA” przy Szkole Podst. Nr 1
Sieradz, ul. Kościuszki 14
43. Uczniowski Klub Sportowy „CZWÓRKA” przy Szkole Podst. Nr 4
Sieradz, ul. 23-go Stycznia 18
Prezes – Zbigniew Rosiak
44. Uczniowski Klub Sportowy „TRÓJKA”
Sieradz, ul. Polna 26
Prezes – Łukasz Szczypiorski
45. Uczniowski Klub Sportowy DAN
Sieradz, ul. Sienkiewicza 4
Prezes – Paweł Gładkowski
46. Uczniowski Klub Sportowy „DZIESIĄTKA” przy Szkole Podstawowej Nr 10
Sieradz, Al. Grunwaldzka 10
Prezes – Jerzy Wróbel
47. Uczniowski Klub Sportowy „ŻEROMSKI” przy II LO
Sieradz, ul. Żeromskiego 8
Prezes – Aleksandra Rusiecka
48. Zarząd Oddziału PTTK
Sieradz, ul. Żwirki i Wigury 4
Prezes – Krystyna Brodowska

2.13. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie miasta zespół korzystał z szeregu możliwości, jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, którymi dysponują Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Policja i inne instytucje, korzystano obficie z bardzo wskazanych przy sporządzaniu analiz diagnostycznych źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu. Zespół przygotowujący dokument uznał, że obszarami problemowymi, dla których należy zaprogramować działania, są w pierwszej kolejności kwestie dotyczące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, a wśród nich grupy najbardziej narażone na marginalizację, tj. osoby ubogie, stare, niepełnosprawne oraz bezdomne. Równie ważna jest rodzina, którą należy wzmocnić tak, by w skuteczniejszy sposób mogła opierać się kryzysom powodowanym przez czynniki i kwestie zewnętrzne, takie jak np. bezrobocie czy też czynniki wewnętrzne powodujące rozpad pożycia, np. problem alkoholowy. W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnej społeczności wpływa również kondycja i działalność organizacji pozarządowych. Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej nie sposób nie dostrzec tych kwestii w dokumencie programowym i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju. W dalszej części niniejszego dokumentu zaprezentowano najważniejsze dla Sieradza kwestie problemowe, których rozwiązywanie powinno być przedmiotem szczególnej troski ze strony instytucji miejskich i ich społecznych partnerów.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części strategii zawarte są programy szczegółowe polityki i pomocy społecznej, przeznaczone do realizacji na terenie miasta. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań.

3.1. MISJA

***SIERADZ MIASTEM WZMACNIAJĄCYM POZYCJĘ RODZINY,
ZAPEWNIĄCYM ROZWÓJ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI
POPRAZ AKTYWIZACJĘ GRUP ZAGROŻONYCH
WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, REALIZOWANĄ
WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI***

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. BUDOWA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA ZAPOBIEGAJĄCEGO KRYZYSOM W RODZINIE ORAZ WZMACNIAJĄCEGO POZYCJĘ DZIECKA

Cele operacyjne:

- 1. Wzmacnianie pozycji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym.**
- 2. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.**
- 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.**
- 4. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Podnoszenie jakości i dostępności realizowanego systemu świadczeń rodzinnych.
2. Rozwój usług społecznych sprzyjających podniesieniu poziomu i jakości edukacji, m.in. dokształcanie kadry pedagogicznej (warsztaty, konferencje).
3. Włączenie rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych m.in. poprzez: promowanie aktywnych postaw społecznych celem zwiększenia uczestnictwa rodziców w przedsięwzięciach poszczególnych placówek.
4. Tworzenie i rozwój sieci placówek edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży, m.in.: zwiększenie dostępności bazy już istniejącej, organizacja

- czasu wolnego (boiska, miejsca zabaw, kluby, zajęcia pozalekcyjne), tworzenie nowych obiektów.
5. Rozwój dziennej opieki nad dziećmi w przedszkolach zgodnie z istniejącymi potrzebami oraz uelastycznienie czasu pracy placówek już funkcjonujących.
  6. Budowa projektów socjalnych umożliwiających czasową opiekę nad dziećmi.

Kierunki działań do celu szczegółowego 2.

1. Współpraca w rozwoju specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, dla rodzin naturalnych, niewydolnych wychowawczo, a także terapii rodzinnej.
2. Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej.
3. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
4. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.
5. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.
6. Uzupełnianie infrastruktury socjalnej miasta, m.in. tworzenie mieszkań socjalnych.

Kierunki działań do celu szczegółowego 3.

1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:
  - organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,
  - zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,
  - organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
  - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
2. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi.
3. Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.
4. Zwiększanie dostępności psychologów w szkołach dla dzieci i rodziców.
5. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
6. Rozwój nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

7. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
8. Opracowywanie i realizacja programów specjalnych na rzecz dziecka i rodziny.
9. Wzmacnianie roli świetlic szkolnych oraz rozwój zajęć wyrównawczych i korekcyjnych w szkołach.

Kierunki działań do celu szczegółowego 4.

1. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
2. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
3. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. Reaktywacja i rekultywacja placów zabaw.
5. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie – propagowanie idei samopomocy.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Miasta, Jednostki Organizacyjne Samorządu Miejskiego, Szkoły, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

2. AKTYWIZACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cele operacyjne:

- 1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz bezdomności.**
- 2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania.**
- 3. Budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Rozwój Klubu Integracji Społecznej, a w szczególności działań wspierających aktywność zawodową i edukacyjną osób najuboższych.
2. Zmniejszanie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową, realizowaną przez MOPS i współpracujące z nim organizacje pozarządowe.
3. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizowania robót publicznych, prac interwencyjnych, zatrudnienia wspieranego.
4. Systematyczne doszktałanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania nowych instrumentów w pracy socjalnej – kontraktu socjalnego.
5. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
6. Systematyczny monitoring problemu bezdomności.
7. Zapewnienie schronienia osobom go pozbawionym poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy dla osób bezdomnych (noclegownia, jadłodajnia, niezbędna odzież, środki higieny i leki).
8. Rozwój sieci mieszkań socjalnych.
9. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia wspieranego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

1. Rozwijanie stałej współpracy jednostek Urzędu Miasta, organizacji pozarządowych i Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.
2. Objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych, (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy) oraz udzielanie wsparcia w zmianie kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji.
3. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy, m.in. poprzez:
  - a. opracowanie i wdrożenie systemu dogodnych ulg podatkowych z tytułu podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej,
  - b. kreowanie przez lokalne władze miasta, banki i instytucje rządowe klimatu dla kształtowania przedsiębiorczości (inwestorów miejscowych i pozamiejscowych), np. poprzez organizację przez samorząd lokalny służby doradczej na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju miasta, dostęp do tanich kredytów jako źródła finansowania inwestycji,
  - c. rozważenie możliwości zwolnienia z opłat czynszowych w lokalach przekazanych bezrobotnym na działalność gospodarczą.
4. Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy.
5. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

1. Monitorowanie problemu uzależnień na terenie miasta.
2. Prowadzenie działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych.
3. Promowanie zmiany zachowań i postaw mieszkańców wobec używek.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej w stosunku do osób łamiących prawo w tym zakresie.

5. Budowa międzyinstytucjonalnych koalicji służących rozwiązywaniu kwestii uzależnień.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod oraz wzmacnianie efektów leczenia.
7. Przeciwdziałanie przemocy domowej i zaniedbaniom w rodzinach dotkniętych problemem uzależnień:
  - a. systematyczna diagnoza problemu,
  - b. rozwój i wdrażanie niebieskiej karty,
  - c. działania interwencyjne dla ofiar przemocy, m.in. uruchomienie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - d. wdrażanie programów pracy ze sprawcami przemocy,
  - e. wspieranie działań na rzecz ograniczania przemocy domowej.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Miasta, Jednostki Organizacyjne Samorządu Miejskiego, Szkoły, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego, Policja.

3. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA I AKTYWIZACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Cele operacyjne:

- 1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień.**
- 2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji i opieki.**
- 3. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu i mediów lokalnych (prasa, radio, telewizja kablowa).
2. Opracowywanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

1. Realizacja programów profilaktycznych zapobiegających powstaniu niepełnosprawności (choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, diagnozowanie wcześniaków).
2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich.
3. Upowszechnianie informacji na temat dofinansowania osobom niepełnosprawnym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

4. Upowszechnianie informacji na temat dofinansowania osobom niepełnosprawnym oraz instytucjom i stowarzyszeniom prowadzącym działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.
5. Podnoszenie jakości usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Wspieranie rozwoju wolontariatu realizującego programy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

1. Zwiększenie możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się w mieszkaniu m.in. poprzez dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i dofinansowanie likwidacji barier technicznych.
2. Inwentaryzacja istniejących barier architektonicznych na terenie miasta.
3. Zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, szczególnie w obiektach urzędów, instytucji i placówek miejskich.
4. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich, korzystania ze środków komunikacji miejskiej oraz rozwijanie innych alternatywnych form transportu.
5. Zwiększenie ilości miejsc w Warsztatach Terapii Zajęciowej.
6. Tworzenie oddziałów integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach i zagwarantowanie ciągłości kształcenia integracyjnego.
7. Zapewnienie zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności (korekcyjne, logopedyczne, orientacji przestrzennej, nauki języka migowego).
8. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Miasta, Jednostki Organizacyjne Samorządu Miejskiego, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych; środki PCPR.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

4. SYSTEM WSPARCIA SENIORÓW

Cele operacyjne:

1. Poszerzenie i poprawa świadczonych usług.
2. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Systematyczny monitoring i analiza potrzeb mieszkańców miasta w wieku poprodukcyjnym.
2. Rozwijanie systemu pomocy osobom starym w ich środowisku zamieszkania.
3. Stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze i pielęgniarские.
4. Rozwój sieci usług na rzecz osób starych, m.in. poszerzenie oferty Domu Dziennego Pobytu oraz współdziałanie ze Spółdzielnią Mieszkaniową w zakresie uruchomienia osiedlowych klubów seniora.
5. Współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi, które prowadzą akcje na rzecz ludzi starych.
6. Doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób starych, jak rodzinne domy pomocy społecznej.
7. Szkolenie profesjonalnych kadr, zajmujących się opieką środowiskową.
8. Promowanie usług sąsiedzkich oraz rodzinnych form wsparcia.
9. Współpraca z jednostkami ochrony zdrowia w zakresie rozszerzenia oferty pielęgnacyjno-opiekuńczej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

1. Realizacja programów wolontarystycznych prowadzonych przez organizacje pozarządowe.
2. Szerzenie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym.
3. Promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym.

4. Prowadzenie kampanii informacyjnych zmierzających do pojawienia się rzeczników interesów osób starych, którymi mogłyby być zwłaszcza organizacje pozarządowe, a także osoby powoływane z urzędu.
5. Upowszechnienie dostępu do edukacji osób starszych (rozwój placówek i form kształcenia i oświaty).
6. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji programów dla osób starszych.
7. Aktywizacja osób wczesnie przechodzących na emeryturę.
8. Tworzenie warunków uczestnictwa osób starych w kulturze i wypoczynku.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Miasta, Jednostki Organizacyjne Samorządu Miejskiego, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

5. PARTNERSTWO NA RZECZ ROZWOJU WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Cele operacyjne:

- 1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.**
- 2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej osób ubogich i wykluczonych społecznie.
2. Systematyczne doszkadzanie pracowników socjalnych.
3. Motywowanie pracowników socjalnych do zdobycia specjalizacji w zawodzie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2

1. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi.
2. Rozwój wolontariatu – podjęcie działań w kierunku utworzenia centrum wolontariatu.
3. Wsparcie postaw obywatelskich (system bezpłatnej informacji, poradnictwa obywatelskiego i pomocy prawnej), wsparcie lokalnych inicjatyw obywatelskich.
4. Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Miasta, Jednostki Organizacyjne Samorządu Miejskiego, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

3.3.1. MONITORING I EWALUACJA

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależeć będzie od:

- a. monitoringu i ewaluacji,
- b. budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

a. Zespół wdrażający strategię.

Zespół powinien zostać powołany przez prezydenta odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: zastępca prezydenta, sekretarz, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciel Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, radni, przewodniczący Komisji Rodziny, Zdrowia i Opieki Społecznej Rady Miasta.

b. Roczna ocena wdrażania strategii.

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać prezydentowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych, programu rozwiązywania problemów alkoholowych etc.

3.3.2. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Miejska rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty można realizować w ramach:

- a. własnych zasobów samorządu (np. projekty MOPS),
- b. poprzez organizacje pozarządowe,
- c. poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Miejską stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej strategii.

Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować:

1. **Efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów (zwiększenie wydajności) lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu (oszczędzanie zasobów). Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.
2. **Skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego. Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplano-

wane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).

3. **Celowość** – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

3.3.3. PROPONOWANE PROJEKTY – BANK POMYSŁÓW

W trakcie prac nad dokumentem strategicznym skonstruowano poniżej prezentowane projekty. Przedstawione zostają na zasadzie **banku pomysłów** i będą możliwe do realizacji, jeśli projektodawcy uzyskają niezbędne do ich realizacji środki finansowe.

PROJEKT 1.

Jednostkowe, społeczne i zdrowotne skutki uzależnień od alkoholu i/lub substancji chemicznych

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Ostatnie klasy szkół podstawowych, gimnazja i licea sieradzkie.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej

98-200 Sieradz, ul. Armii Krajowej 7

tel. (0-43) 827 88 75, 503 149 510

e-mail: sierrat@poczta.onet.pl

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej jest organizacją pożytku publicznego, której każde działanie stanowi próbę rozwiązania jakiegoś lokalnego problemu. Wśród wielu przedsięwzięć (rozbudowa oddziału ratunkowego, renowacja lądowiska dla śmigłowców itd.) było również szkolenie załóg zakładów pracy w zakresie udzielania pierwszej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i uzależniających substancji chemicznych.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zahamowanie tempa wzrostu popytu wśród młodzieży na alkohol i substancje psychoaktywne.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zwiększenie zaangażowania młodzieży Sieradza w zapobieganie używaniu alkoholu i środków psychoaktywnych,
- Podnoszenie poziomu wiedzy młodzieży Sieradza na temat problemów związanych z procesem uzależniania się od alkoholu i środków psychoaktywnych.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

Program kierowany jest do dzieci i młodzieży w celu poprawy świadomości w zakresie problematyki uzależnień od alkoholu i substancji psychogennych. Główny nacisk w programie położony zostanie na mechanizmy uzależniania się oraz skutki uzależnienia na poziomie jednostki i społeczeństwa.

ZAKRES PROJEKTU:

- Działania profilaktyczne w szkołach, w szczególności obejmujące diagnozę problemu, adresowane do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców,
- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli uwzględniających nowoczesne podejście do profilaktyki,
- Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- Prowadzenie kampanii edukacyjnych, uwzględniających problematykę alkoholizmu i narkomanii,
- Organizowanie konkursów, olimpiad na temat uzależnień.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Kluby zajmujące się profilaktyką i terapią uzależnień,
- Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA PROJEKTU:

- Laptop – 5.000 zł,
- Rzutnik komputerowy – 8.000 zł,
- Ekran przenośny – 1.000 zł.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- Druk materiałów informacyjno-edukacyjnych – 250 zł miesięcznie – udział własny stowarzyszenia,

- Koszt zawodowych wykładowców – 1.000 zł miesięcznie - połowa kosztu – udział własny stowarzyszenia,
- Koszt nagród w konkursach i olimpiadach – 500 zł miesięcznie – udział własny stowarzyszenia,
- Wykup powierzchni gazet oraz czasu antenowego radia i TV – 400 zł miesięcznie – udział własny stowarzyszenia.

Koszt całkowity – 36.300 zł, w tym udział własny stowarzyszenia – 14.000 zł.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

10 miesięcy i dalsza realizacja w latach kolejnych bez kosztów uruchomienia.

PROJEKT 2.

**Trzeci Sieradzki Samochodowy Rajd Trzeźwościowy
o Puchar Prezydenta Miasta Sieradza**

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Sieradz i okolice:

- Start – Plac Wojewódzki,
- Meta – Ośrodek Wypoczynkowy w Rudzie.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”

98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 12/01

tel. (0-43) 826 35 19

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

- Trzykrotna organizacja festynów trzeźwościowych,
- Organizacja trzeźwościowych rajdów samochodowych w roku 2004 i 2005,
- Współpraca z MOPS w Sieradzu przy organizacji imprez - np. „Rodzinny Piknik Integracyjny”,
- Organizacja ogólnopolskich imprez sportowych dla stowarzyszeń i klubów abstynenckich,
- Organizacja i czynny udział w spotkaniach integracyjnych osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Promowanie zdrowego, trzeźwego stylu życia oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie uzależnień.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do zmiany i rehabilitacji poprzez udział w rajdzie samochodowym,
- Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców Sieradza z zakresu uzależnień,
- Promowanie trzeźwego stylu życia i spędzania wolnego czasu,
- Przełamanie przez osoby uzależnione i współuzależnione bariery wstydu, izolacji i nieufności.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- mieszkańcy Sieradza i powiatu sieradzkiego – wzrośnie świadomość społeczna z zakresu uzależnień.

ZAKRES PROJEKTU:

- Start – krótki przegląd pojazdów,
- Rajd – na punktach kontrolnych pytania z zakresu uzależnień i przepisów ruchu drogowego,
- Meta – wręczenie nagród, konkurs z wiedzy na temat uzależnień, wspólna zabawa integracyjna.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz,
- Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Sieradzu,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sieradzu.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- Finanse: 3.000 zł,
- Ludzie: członkowie Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń”, pracownicy WORD w Sieradzu,
- Lokale, wyposażenie: Ośrodek Wypoczynkowy w Rudzie.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

Czas atrakcyjny dla beneficjentów – maj 2006 r.

PROJEKT 3.

„Bieg Trzeźwościowy”

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Stadion Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sieradzu.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”

98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 12/01

tel. (0-43) 826 35 19

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

- Trzykrotna organizacja festynów trzeźwościowych,
- Organizacja trzeźwościowych rajdów samochodowych w roku 2004 i 2005,
- Współpraca z MOPS w Sieradzu przy organizacji imprez - np. „Rodzinny Piknik Integracyjny”,
- Organizacja ogólnopolskich imprez sportowych dla stowarzyszeń i klubów abstynenckich,
- Organizacja i czynny udział w spotkaniach integracyjnych osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,
- Organizacja i czynny udział w ogólnopolskich biegach trzeźwościowych, np. „Rajd Klonowego Liścia w Sierakowie”, „Bieg Trzeźwościowy” w Zduńskiej Woli.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Promowanie zdrowego, trzeźwego stylu życia i wypoczynku oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie uzależnień.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do zmiany i rehabilitacji poprzez udział w biegu trzeźwościowym,
- Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców Sieradza z zakresu uzależnień,
- Promowanie trzeźwego stylu życia i spędzania wolnego czasu,
- Przełamanie przez osoby uzależnione i współuzależnione bariery wstydu, izolacji i nieufności.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- mieszkańcy Sieradza i powiatu sieradzkiego – wzrośnie świadomość społeczna z zakresu uzależnień.

ZAKRES PROJEKTU:

- bieg trzeźwościowy dla mężczyzn,
- bieg trzeźwościowy dla kobiet,
- bieg dla młodzieży,
- pokaz karate z konkursem.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sieradzu,
- Sieradzki Klub Karate.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- Finanse: 4.000 zł,
- Ludzie: członkowie Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń”, członkowie Klubu Karate,
- Lokale, wyposażenie: Stadion Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sieradzu.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

Czas atrakcyjny dla beneficjentów – czerwiec 2006 r.

PROJEKT 4.

Poradnia Rehabilitacji Osób z Dysfunkcją Narządu Wzroku

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Zakład Optyczny „Oko”

98-200 Sieradz, ul. Polna 15a

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Polski Związek Niewidomych – Zarząd Koła

98-200 Sieradz, ul. Kościuszki 5/5

tel. (0-43) 822 55 50

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Celem projektu jest usprawnianie widzenia.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- dzieci w wieku przedszkolnym,
- dzieci i młodzież w wieku szkolnym,
- członkowie Koła Terenowego PZN,
- mieszkańcy Sieradza.

ZAKRES PROJEKTU:

- Wyposażenie gabinetu,
- Zatrudnienie lekarza okulisty,
- Zatrudnienie rehabilitanta,
- Utrzymanie lokalu.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- Zakład Optyczny „Oko”,
- Salon Optyczny.

PROJEKT 5.

Wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Sieradzu.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka

98-200 Sieradz, ul. Krakowskie Przedmieście 58

tel. (0-43) 822 45 63

e-mail: dary_losu@tlen.pl

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Stowarzyszenie podejmuje działania na rzecz dzieci niepełnosprawnych:

- organizacja Dni Treningów Aktywności Motorycznej (MATP),
- organizacja obchodów Europejskiego Dnia Godności Osoby Upośledzonej Umysłowo,
- organizacja spotkań integracyjnych: andrzejki, wigilia, zabawa choinkowa, powitanie lata,
- organizacja warsztatów plastycznych oraz wystawy w Bibliotece Pedagogicznej w Sieradzu,
- prowadzenie świetlicy profilaktyczno-komputerowej,
- organizowanie wycieczek integracyjnych.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju dziecka z grupy ryzyka oraz objęcie opieką jego rodziny – dzieci z zaburzeniami w rozwoju nie są objęte wczesnym wspomaganie psychopedagogicznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- wczesna diagnoza psychologiczno-pedagogiczna, tj. wykrywanie nieprawidłowości rozwoju emocjonalno-społecznego, rozwoju mowy i percepcji;
- wczesna terapia psychologiczno-pedagogiczna, stymulująca rozwój umysłowy, emocjonalny, społeczny – w tym samoobsługa i funkcjonowanie w środowisku oraz rozwój mowy i języka;
- rozpoznawanie i leczenie dzieci z powikłaniami, które nie zostały stwierdzone w pierwszych dniach życia dziecka oraz wczesna integracja społeczna dzieci;
- rehabilitacja ruchowa, która hamuje odruchy patologiczne, normalizuje napięcie mięśniowe, ułatwi wyrobienie prawidłowych odruchów postawy i ruchów dowolnych;
- poradnictwo dla rodziców z dzieckiem niepełnosprawnym, obejmujące wsparcie w pełnej akceptacji dziecka niepełnosprawnego, naukę rozpoznawania zachowań dziecka i odpowiednią ich interpretację oraz prawidłową reakcję na nie, instruktaż i poradnictwo w zakresie działań rewalidacyjnych, informowanie o potrzebie wyposażenia dziecka w niezbędny sprzęt i pomoce, wsparcie rodziców w pełnieniu funkcji rodzicielskich, tworzenie grup wsparcia, samopomocowych i edukacyjnych dla rodziców;
- współpraca specjalistów nad postawieniem kompleksowej diagnozy oraz konstruowanie programów do terapii, a także monitoring jej przebiegu.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

Projekt ten jest przeznaczony dla dzieci w wieku do 7. roku życia, które:

- pochodzą z tzw. grupy ryzyka ciężowo-porodowego: urodzone z nieprawidłowej ciąży, ciąży mnogiej, wcześniaki lub po przebytych urazie okołoporodowym (np. wylew śródczaszkowy, niedotlenienie centralnego układu nerwowego), których rozwój ze względu na stan po urodzeniu oraz nieprawidłowy przebieg okresu noworodkowego wymaga szczególnej opieki i obserwacji przynajmniej do 3. roku życia;
- są opóźnione w rozwoju psychoruchowym lub upośledzone umysłowo i/lub ze sprzężonymi kalectwami w przebiegu różnych jednostek chorobowych;

- charakteryzują się nieprawidłowym rozwojem psychomotorycznym bez ustalonej etiologii;
- których całościowy rozwój jest zaburzony (autyzm, zespół Aspergera, zespół Retta);
- są wielorako niepełnosprawne;
- są głuche lub słabo słyszące;
- są niewidome lub słabo widzące;
- u których występują inne zaburzenia.

ZAKRES PROJEKTU:

Projekt obejmuje:

- wczesną diagnostykę psychologiczno-pedagogiczną, która ma na celu wykrywanie nieprawidłowości rozwoju emocjonalno-społecznego, rozwoju mowy i percepcji,
- wczesną stymulację rozwojową w przypadku stwierdzonych deficytów rozwojowych,
- wczesną terapię psychologiczno-pedagogiczną, stymulującą rozwój umysłowy, emocjonalny, społeczny, w tym samoobsługi i funkcjonowania w środowisku oraz rozwój mowy i języka,
- rozpoznawanie i leczenie dzieci z powikłaniami, które nie zostały stwierdzone w pierwszych dniach życia dziecka,
- rehabilitację ruchową, mającą na celu hamowanie odruchów patologicznych, normalizację napięcia mięśniowego, ułatwienie wyrobienia prawidłowych odruchów postawy i ruchów dowolnych,
- wczesną integrację społeczną dzieci z zaburzeniami rozwojowymi,
- porady dla rodziców dzieci z nieprawidłowym rozwojem, w tym m.in.:
  - wsparcie w pełnej akceptacji niepełnosprawnego dziecka,
  - naukę rozpoznawania zachowań dziecka i odpowiednią ich interpretację oraz prawidłową reakcję na nie,
  - instruktaż i poradnictwo w zakresie działań rewalidacyjnych, informowanie o potrzebie wyposażenia dziecka w niezbędny sprzęt i pomoce,
- wsparcie rodziców w pełnieniu funkcji rodzicielskich, tworzenie grup wsparcia, samopomocy i edukacyjnych dla rodziców.

Etapy realizacji projektu:

1. Etap wstępny:

- faza przygotowania:
  - poszukiwanie środków finansowych na rozpoczęcie działań związanych z uruchomieniem Ośrodka Wczesnej Interwencji,
  - zainteresowanie władz lokalnych poruszonym problemem: przeprowadzenie konferencji, na której zaprezentuje się Program Wczesnej Interwencji i Wspomagania Małego Dziecka,
  - zainteresowanie środowisk lekarskich poruszonym zagadnieniem: przygotowanie konferencji z udziałem lekarzy pediatrów, neurologów, logopedów, rehabilitantów i innych specjalistów,
  - edukacja rodziców w zakresie wczesnych sygnałów nieprawidłowego rozwoju dziecka.
- faza początkowa:
  - przystosowanie pomieszczeń do prowadzenia zajęć terapeutycznych i porad lekarskich,
  - skompletowanie zespołu specjalistów.

2. Etap zasadniczy:

- Otwarcie i funkcjonowanie Oddziału Wczesnej Interwencji przy SOSzW w Sieradzu.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Przedszkola z terenu miasta Sieradza,
- SPZOZ im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- Koszt sprzętu – 2.740 zł,
- Wynagrodzenie dla personelu: 1 godzina – ok. 40 zł brutto
  - wynagrodzenie dla rehabilitanta,
  - wynagrodzenie dla specjalistów z dziedziny medycyny,
  - wynagrodzenie dla księgowej.
- Wynajem sal.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

- Etap wstępny – około 2 miesięcy,

- Etap zasadniczy realizacji projektu – cały rok z uwzględnieniem semestralnej oceny postępów dziecka.

PROJEKT 6.

Jak wykorzystać swój potencjał twórczy

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Szkoły w Sieradzu.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

II LO im. S. Żeromskiego

98-200 Sieradz, ul. Żeromskiego 8

tel. (0-43) 822 42 87

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

- Realizacja programów profilaktycznych,
- Realizacja programów kół zainteresowań.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

- Tworzenie warunków do rozwoju uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży na bazie szkoły, w czasie wolnym od zajęć edukacyjnych.

CELE SZCZEGÓLWE:

- Rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży,
- Wyrabianie nawyku racjonalnego gospodarowania czasem wolnym,
- Aktywny i efektywny udział w olimpiadach, konkursach, turniejach itp.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- uczniowie,
- rodzice,
- szkoła,
- środowisko lokalne.

ZAKRES PROJEKTU:

- Blok zajęć podnoszących poczucie własnej wartości,
- Blok zajęć stymulujący efektywność uczenia się,
- Blok zajęć dotyczących radzenia sobie ze stresem,
- Zajęcia rozwijające uzdolnienia:
  - językowe,
  - artystyczne/twórcze,
  - sportowe,

- przedmiotowe.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz,
- Starostwo Powiatowe,
- Kuratorium Oświaty,
- szkoły.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- 10.000 zł,
- nauczyciele,
- szkoła,
- baza szkoły.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

1 rok.

PROJEKT 7.

Festyn Charytatywny 2006

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Gimnazjum nr 3 w Sieradzu
98-200 Sieradz, ul. Broniewskiego 30

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gimnazjum nr 3 w Sieradzu
98-200 Sieradz, ul. Broniewskiego 30
tel. (0-43) 822 71 42

e-mail: g3sieradz@gazeta.pl

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

- Zorganizowanie z dużym powodzeniem dwóch festynów charytatywnych w 2003 i 2005 r.,
- Akcje charytatywne, uliczne zbiórki pieniędzy na rzecz najuboższych z naszego miasta przy współpracy PKPS-u.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

- Uważliwienie młodzieży na potrzeby drugiego człowieka,
- Propagowanie idei pracy dla innych jako źródła wartości wychowawczych,
- Integracja młodzieży gimnazjalnej, pracowników szkoły i ludzi dobrej woli,

- Pozyskanie środków pieniężnych dla ludzi chorych, dzieci niepełnosprawnych i innych potrzebujących.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zakup sprzętu medycznego dla sieradzkiego hospicjum,
- Zakup sprzętu medycznego i leków, szczepionek dla dzieci z Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek,
- Ufundowanie stypendium dla wychowanka Domu Dziecka w Tomiśławicach,
- Adopcja Serca.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Hospicjum w Sieradzu,
- Dom Pomocy Społecznej Sióstr Urszulanek,
- Dom Dziecka w Tomiśławicach,
- Patrycja z Rwandy,
- Indywidualne osoby w szczególnych sytuacjach losowych.

ZAKRES PROJEKTU:

- Stała współpraca z hospicjum, Domem Pomocy Społecznej Sióstr Urszulanek, Domem Dziecka w Tomiśławicach (opieka nad chorymi i niepełnosprawnymi dziećmi),
- Zaplanowanie działań związanych z realizacją projektu:
  - podział ról,
  - przydzielenie zadań zespołom realizującym projekt,
  - pozyskanie sponsorów.
- Przeprowadzenie festynu,
- Podsumowanie projektu.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- sponsorzy,
- młodzież wolontariatu „Pomocna Dłoń”,
- grono pedagogiczne Gimnazjum nr 3,
- rodzice,
- Miejski Dom Kultury,
- media.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

Realizacja projektu opiera się na bazie lokalowej i wyposażeniu Gimnazjum nr 3 w Sieradzu oraz owocnej pomocy sponsorów. Projekt realizowany jest przez społeczność szkolną gimnazjum.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

- okres przygotowania projektu – listopad 2005 r./czerwiec 2006 r.,
- finał projektu – festyn charytatywny – 25 czerwca 2006 r.,
- uroczyste podsumowanie i sprawozdanie ze sposobu rozdysponowania pozyskanych środków – wrzesień 2006 r.

PROJEKT 8.

Projekt wychowawczy „U progu dorosłości”

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Gimnazjum nr 3 w Sieradzu
98-200 Sieradz, ul. Broniewskiego 30

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gimnazjum nr 3 w Sieradzu
98-200 Sieradz, ul. Broniewskiego 30
tel. (0-43) 822 71 42

e-mail: g3sieradz@gazeta.pl

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

- „Elementarz, program siedmiu kroków” – dotyczył uzależnień od alkoholu,
- „Tak czy nie?” – program dotyczył szerokiego spektrum uzależnień od środków psychoaktywnych,
- „Nasze spotkania” – zajęcia łączyły się z psychologicznym aspektem integracji grupy, pełnieniem ról, sztuką odmawiania, wzmacniania woli charakteru,
- „Śnieżna Kula” – program dotyczył budowania dobrych relacji międzyludzkich, odrzucania pokus, przemocy, ochrony siebie przed uzależnieniami.
- Opracowanie programu profilaktycznego pt. „Sposób na nudę”,
- Opracowanie programu profilaktycznego pt. „Myślę – Wybieram – Jestem”,
- Współpraca nad opracowaniem programu profilaktyki szkolnej pt. „U progu dorosłości”.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

- Integrowanie wysiłków młodzieży wszystkich szkół tego poziomu kształcenia w budowaniu świata wartości,

- Zaczyn pomysłów inspirujących pracę pedagogiczną, psychologiczną i profilaktyczną,
- Połączenie szkół dla opracowania jednolitego, czytelnego programu profilaktycznego,
- Pozyskanie autorytetów,
- Uzyskiwanie środków zaradczych dla sytuacji trudnej w życiu młodego człowieka (agresja, przemoc, środki uzależniające, odrzucenie psychiczne),
- Łączenie inicjatyw młodych pod egidą opiekunów specjalistów, z kompetencją instytucji przychylnych ideom wychowawczym: Urząd Miasta, w tym jednostki wpływające na zakres wychowania i profilaktyki w szkołach,
- Budowanie lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- Ukazanie społeczności miejskiej wartościowej młodzieży gotowej do dialogu, wspólnych poszukiwań i mądrych rozwiązań dla dobra własnego i innych,
- Pozostawienie trwałego śladu działań pedagogicznych w postaci konkretnych rozwiązań dla trudnych społecznie spraw.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Łączenie się wspólną troską o byt młodzieży w mieście Sieradz,
- Monitoring eskalacji niebezpieczeństw i zagrożeń dla rozwoju młodego człowieka,
- Kreatywne pomysły przekładane na realizację w środowisku szkolnym,
- Podwyższanie świadomości młodzieży w dokonywaniu właściwych wyborów, kształtowanie wartości uniwersalnych,
- Potencjalna poprawa sytuacji szkolnej pod kątem występujących zagrożeń,
- Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych,
- Rozwijanie empatii i tolerancji w kontaktach międzyludzkich.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- młodzież sieradzkich gimnazjów,
- gospodarze – uczniowie Gimnazjum nr 3,
- środowisko społeczne miasta.

ZAKRES PROJEKTU:

Mają to być cykliczne spotkania, tzw. „FORUM” młodzieży o tematyce poświęconej problemowi społecznemu, zaobserwowanemu w środowisku osiedlowym, szkolnym. Młodzi ludzie z różnych gimnazjów zapraszani na te spotkania powinni być uważnymi obserwatorami, wrażliwymi na sygnały zachowań społecznych. Oni będą animatorami

dobrych pomysłów, liderami w ich przenoszeniu na grunt własnej szkoły, środowiska domowego, szkolnego.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Młodzieżowa Rada Miasta,
- Wydział infrastruktury i Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta – Referat Opieki Społecznej, Zdrowia i Dodatków Mieszkaniowych,
- zaproszone gimnazja w osobach młodzieży i opiekunów.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

Środki gwarantuje Gimnazjum nr 3 w Sieradzu.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- wyposażenie stołu konferencyjnego,
- materiały papierniczo-piśmienne,
- mikrofony bezprzewodowe, kasety VHS, płyty CD-ROM.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

Projekt funkcjonuje od 21.03.2005 r., kolejne moduły w postaci tematycznego FORUM powoływanego kwartalnie 1.06.2005 r., 13.10.2005 r.

Dalsze etapy pracy polegają na przenoszeniu na grunt gimnazjów uczestniczących w FORUM wiadomości, pomysłów wypracowanych wspólnie, z uzyskaniem deklaracji ich wsparcia oraz przeniesienia na grunt działań profilaktycznych, wychowawczych w mieście.

PROJEKT 9.

„Wybór zależy od Ciebie”

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Gimnazjum nr 2 w Sieradzu

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gimnazjum nr 2 w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. Rycerska 4

tel. (0-43) 827 14 70

e-mail: gimnazjum2sieradz@neostrada.pl

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

- Opracowywanie programów profilaktycznych zgodnie z potrzebami,

- Realizacja programów profilaktycznych.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

- Propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień,
- Planowanie własnej przyszłości,
- Rozszerzenie współpracy między wszystkimi podmiotami programu,
- Zwiększenie liczby uczestników objętych programem,
- Poprawa jakości pracy szkoły.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- ograniczenie przypadków agresji, spadek liczby aktów agresji na terenie szkoły,
- budowanie pozytywnego wizerunku własnej osoby – uczestnika programu,
- pozbycie się przez młodzież niebezpiecznych stereotypów dotyczących narkotyków,
- uświadomienie zagrożeń związanych z Internetem, pokazanie dobrych stron Internetu,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zachęcenie do podjęcia osobistych postanowień związanych z życiem wolnym od nałogów,
- stworzenie bezpiecznego środowiska szkolnego,
- przygotowanie uczniów gimnazjum do racjonalnego planowania swojej przyszłości oraz swojej drogi zawodowej poprzez podjęcie trafnej decyzji zawodowej i szkolnej.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- uczniowie Gimnazjum nr 2, kl. I - III,
- rodzice,
- nauczyciele,
- środowisko lokalne.

ZAKRES PROJEKTU:

Na projekt składają się programy profilaktyczno-wychowawcze, ujęte w szkolnym zestawie programów Gimnazjum nr 2 w Sieradzu:

1. „Program orientacji zawodowej” – kl. III,
2. „Zintegrujmy się” – kl. I,
3. „Przeciw agresji” – kl. I,
4. „Uwierz w siebie” – program relaksacyjny z elementami rozwoju osobowości – uczestnicy zajęć świetlicowych,

5. „Przeciw” – program zajęć profilaktycznych z zakresu zapobiegania narkomanii – kl. II,
6. „Dziękuję, nie palę” – program z zakresu profilaktyki nikotynowej – kl. I,
7. „Sąd nad papierosem” – program z zakresu profilaktyki nikotynowej – kl. II,
8. „Dziecko w sieci” – program zajęć edukacyjnych – kl. III.

ZADANIA PROJEKTU:

- Uświadomienie czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu,
- Pobudzenie refleksji na temat wyznaczenia celów życiowych i programowanie własnej przyszłości,
- Przestrzeganie zasad współżycia w grupie,
- Zintegrowanie zespołu klasowego,
- Pobudzenie refleksji na temat przyczyn i skutków zachowań agresywnych,
- Stosowanie nieagresywnych metod rozwiązywania konfliktów,
- Zwiększenie poczucia własnej wartości,
- Świadomość niepowtarzalności własnej osoby,
- Uwrażliwienie na potrzeby drugiego człowieka, życzliwość wobec rówieśników,
- Zapoznanie dzieci z rzetelną wiedzą na temat substancji psychoaktywnych,
- Pozbycie się przez młodzież niebezpiecznych stereotypów dotyczących narkotyków, alkoholu,
- Propagowanie zdrowego stylu życia,
- Zachęcenie do podjęcia osobistych postanowień związanych z życiem wolnym od nałogów,
- Ograniczenie palenia papierosów wśród młodzieży,
- Podniesienie świadomości uczniów i rodziców na temat zagrożeń wynikających z nałogu palenia,
- Zaprezentowanie swojej wiedzy rodzicom,
- Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu,
- Pokazanie dobrych stron korzystania z sieci,
- Wzmacnianie życzliwych relacji między rodzicami a środowiskiem szkolnym.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA PROJEKTU:

- realizatorzy – nauczyciele uczący projektu,

- lokal – Gimnazjum nr 2.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

Całkowity koszt materiałów i wyposażenia – 11.300 zł.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

Czas realizacji przewidywany jest na 3-letni cykl kształcenia. Spodziewane efekty przewidywane po każdym z trzech etapów realizacji projektu. W roku szkolnym 2005/2006 uruchomienie projektu.

PROJEKT 10.

„Program terapeutyczny dla uczniów wagarujących”

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Gimnazjum nr 1 w Sieradzu

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gimnazjum nr 1 w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. Grunwaldzka 10

tel. (0-43) 827 93 43

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Realizacja wielu programów profilaktycznych, również autorskich: „Narkotyki? Umiem sobie z tym poradzić?”, „Kampania przeciw alkoholowi”.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Celem projektu jest pomoc uczniom w problemach związanych z realizacją obowiązku szkolnego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- uczniowie uczęszczają na zajęcia lekcyjne,
- stosują się do norm obowiązujących w szkole,
- są odpowiedzialni za własne czyny,
- potrafią nawiązywać prawidłowe kontakty, współdziałać z innymi.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

Wagarująca młodzież.

ZAKRES PROJEKTU:

- Diagnoza problemu,
- Stworzenie autorskiego programu terapeutycznego dla uczniów wagarujących,
- Włączenie do realizacji programu społeczności lokalnej (rodzice, KPP, MOPS, PPP),

- Poinformowanie rodziców o planowanym projekcie, zebranie od rodziców zgody na uczestniczenie ich dziecka w zajęciach,
- Realizacja programu – od listopada 2005 r. do maja 2006 r.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- rodzice.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

Fundusze niezbędne dla osób realizujących projekt, fundusze na zakup materiałów dydaktycznych potrzebnych do realizacji zajęć – 2.500 zł.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

- Czas na uruchomienie projektu - jeden miesiąc,
- Czas uzyskania pierwszych efektów – jeden miesiąc,
- Czas realizacji projektu – sześć miesięcy.

PROJEKT 11.

**Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów
(sportowe, artystyczne, informatyczne)**

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Gimnazjum nr 1 w Sieradzu

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gimnazjum nr 1 w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. Grunwaldzka 10

tel. (0-43) 827 93 43

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Realizowane, w miarę posiadanych możliwości, zajęcia pozalekcyjne potwierdzają potrzebę rozszerzenia proponowanej oferty.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zagospodarowanie w sposób atrakcyjny czasu wolnego uczniów, co ograniczy ich uczestnictwo w negatywnych zjawiskach.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Rozwijanie i wspieranie zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- Wypełnianie czasu wolnego i ograniczanie udziału w grupach negatywnych,

- Zaproponowanie uczniom alternatywy do zachowań patologicznych.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

Uczniowie Gimnazjum nr 1.

ZAKRES PROJEKTU:

- Etap wstępny – planowanie i tworzenie programów i grup,
- Systematyczna realizacja zajęć,
- Prezentacja dorobku i osiągnięć grup i zespołów.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- instytucje kultury,
- organizacje sportowe,
- organizatorzy konkursów.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA PROJEKTU:

Materiały potrzebne do realizacji zajęć – 500 zł.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

Koszty płacowe realizowanych zajęć (np. przyznanie 10 godzin tygodniowo dla szkoły).

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

Realizacja zajęć w roku szkolnym i w okresie ferii szkolnych.

PROJEKT 12.

Świetlica środowiskowa

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Pomieszczenia dotychczas wynajmowane przez szkoły w budynku parafii przy ul. Grunwaldzkiej.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Szkoła Podstawowa nr 10 im. Bolesława Zwolińskiego

98-200 Sieradz, ul. Grunwaldzka 10

tel. (0-43) 827 23 08,

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zapewnienie opieki i pomoc w odrabianiu lekcji dla uczniów szkoły podstawowej pochodzących z zaniedbanych środowisk.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- zagospodarowanie dzieciom czasu wolnego w godz. 16.00 – 20.00,
- uzyskanie lepszych wyników w nauce,
- propagowanie odpowiednich wzorców zachowań,
- możliwość odreagowania napięcia emocjonalnego i stresów.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

Uczniowie pochodzący z niewydolnych rodzin.

ZAKRES PROJEKTU:

- Diagnoza problemu,
- Napisanie programu pracy świetlicy środowiskowej,
- Włączenie do realizacji programu społeczności lokalnej (MOPS, PPP, rodziców, Stowarzyszenia Rodzin Katolickich),
- Poinformowanie rodziców o planowanym projekcie. Zebranie od rodziców zgody na uczestnictwo dzieci w zajęciach,
- Realizacja programu (od listopada 2006 r. do maja 2007 r.).

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich,
- Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej nr 10.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA I FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- fundusze dla osób prowadzących zajęcia,
- fundusze na opłacenie bazy lokalowej,
- fundusze na zakup pomocy niezbędnych do realizacji zajęć,
- fundusze na wycieczki, biwaki, projekcje filmów, opłacenie trenerów.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

- czas na uruchomienie projektu – listopad 2006 r.,
- czas uzyskania pierwszych efektów – listopad 2006 r.,
- czas realizacji projektu – listopad 2006 r.- maj 2007 r.

PROJEKT 13.**Realizacja programu profilaktyki uzależnień „Jestem O.K.!”
we wszystkich klasach IV w Szkole Podstawowej nr 4 w Sieradzu****MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:**

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sieradzu

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. 23 Stycznia 18

tel. (0-43) 822 50 44

WCZEŚNIEJSZE DOŚWIADCZENIA WNIOSKODAWCY W REALIZACJI ZADAŃ:

Kilkuletnie doświadczenie w realizacji programów profilaktycznych i inne pojedyncze zajęcia z zakresu psychoedukacji, ukończonych kilka szkoleń warsztatowych z zakresu realizacji programów profilaktycznych.

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zwiększenie wśród uczniów pozytywnych, świadomych wyborów dotyczących zdrowego sposobu życia.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- zwiększenie umiejętności odmawiania na propozycje zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub spróbowania narkotyku,
- umiejętność odróżnienia sytuacji i działań sprzyjających zdrowiu od ryzykownych,
- zweryfikowanie nieprawdziwych opinii, „mitów” o substancjach uzależniających i uzależnieniach,
- zdobycie wiedzy na temat, gdzie można szukać pomocy w sytuacji problemów z używkami dzieci i dorosłych.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

Uczniowie klas IV – łącznie 5 zespołów; 118 uczniów.

Ocena korzyści będzie możliwa po analizie przeprowadzonej wśród uczniów ankiety ewaluacyjnej, która dotyczy:

- oceny swoich umiejętności odmawiania,
- oceny przyrostu wiedzy i umiejętności,
- oceny atrakcyjności programu.

Z dotychczasowych doświadczeń realizatora wynika, że program jest atrakcyjny dla uczniów i wnoszą oni z niego konkretną wiedzę.

ZAKRES PROJEKTU:

W każdej klasie realizacja programu wymaga przeprowadzenia 4 godzin dydaktycznych zajęć. Łącznie w pięciu klasach 20 godzin dydaktycznych.

Tematyka:

- Mity i prawdy o uzależnieniach,
- Powody sięgania po używki,
- Etapy i mechanizm uzależnień,
- Umiejętność asertywnego odmawiania, różne sposoby mówienia „nie”,
- Podsumowanie zajęć, ankieta ewaluacyjna.

Materiały pomocnicze wykorzystywane podczas zajęć: plakaty, karty pracy ucznia, puzzle etc.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Urząd Miasta Sieradz od strony zabezpieczenia finansowego.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO FUNKCJONOWANIA PROJEKTU:

- proponowane koszty wynagrodzenia dla realizatora zajęć – 500 zł,
- koszty materiałów dydaktycznych – 50 zł,
- łączny koszt projektu – 550 zł.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

Rok szkolny 2005/2006.

W każdej klasie projekt byłby realizowany w formie zwartej. Przeprowadzenie zajęć w pięciu klasach od strony organizacyjnej wymaga okresu ok. dwóch miesięcy. Mogą to być dowolne miesiące w trakcie trwania roku szkolnego.

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. W szczególności powinny je rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie, jak i dokumentów wieloletnich, m.in. do:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,*
- Programu Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną,*
- Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,*
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,*
- Programu Przeciwdziałania Narkomanii.*

Autorzy niniejszego dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do identyfikacji najważniejszych problemów społecznych środowiska lokalnego, oraz mają nadzieję na dalszą współpracę prowadzącą do zmiany społecznej.